ÖABT

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENLİĞİ

1

ÖABT 2017'DE DİVAN EDEBİYATINDAN ÇIKABİLECEK SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ

İBRAHİM KILIÇ

İLETİŞİM

FACEBOOK: **İBRAHİM KILIÇ EDEBİYAT ÖABT**

İBRAHİM KILIÇ

GSM: 0505 719 16 23

ÖABT	DİVAN EDEBİYATINDAN GELEBİLECEK SORULAR	2017

DAHA FAZLASI AŞİYAN DENEMESİ, AB-I HAYAT SORU BANKASI VE 4'LÜ RENKLİ KONU ANLATIMDA

SORULAR

1. Rivâyet kıldı ol pîr-i sühan-senc
Şeh-i erbâb-ı ma'nâ sâhib-i genc
Çü Kisrâ kalmadı mülk-i cihâna
Oturdı tahtına Hürmüz şahâne
Selâtîn-i cihâna oldı server
Eşiginde kamu şehler çü çâker
Cihân mülkinde kıldı 'adlile dâd
Ki 'adlile cihânı kıldı âbâd

Yukarıda verilen parça bir mesnevinin hangi bölümünden alınmış olabilir?

A) Dibace B) Hatime C) Medhiye
D) Sebeb-i Telif E) Âgâz-ı dâstân

2. Saçun durur kamu cânlar belâsı
Yalınuz ben degülem mübtelâsı

Eger nefs vü eger akl u dil ü cân
Gözündür kamunun ayn-ı anâsı

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında yukarıdaki şiir, aşağıdaki şairlerden hangisine ait olabilir?

A) Ahmedî B) Baki C) Nef'i
D) Nabi E) Naili

3. Nedür bu ârız u hatt ü nedür bu çeşm ü ebrûlar
Nedür bu hâl-i Hindûlar nedür bu habbetü's-sevdâ

Yukarıda verilen beyitte aşağıdaki söz sanatlarından hangisi <u>yoktur?</u>

A) tecahül-i arif
B) tekrir
C) hüsn-i talil
D) tenasüp
E) mecaz-ı mürsel

CEVAPLAR

Çözüm

Parçada sözü edilen bölüm bir mesnevinin ağaz-ı destan bölümünden alınmıştır.

Cevap: E

Çözüm

Şiir dil özellikleri açısından incelendiğinde eski Anadolu Türkçesinin özelliklerini taşıdığı görülmektedir. Dolayısıyla 14.yüzyılda yaşayan Ahmedi doğru seçenektir. Diğer seçeneklerde yer alan şairler Osmanlı Türkçesine göre yazdıklarından cevap olamazlar.

Cevap: A

Çözüm

Beyitin çevirisi: "Bu yanak, bu üzerindeki tüyler, bu göz ve kaşlar da ne? Bu Hintli gibi kara, siyah dane de ne? "Bu beyitte istifam, tekrir, mecaz-ı mürsel ve tecahül-i arif sanatları kullanılmıştır. Sevgiliye ait yanak, göz ve kaş gibi ifadeler parça - bütün ilişkisi yoluyla mecaz-ı mürsel sanatını vermektedir. Ancak beyitte hüsn-i talil sanatı yoktur.

Cevap: C

İBRAHİM KILIÇ

4. Kasideler kendi içerisinde nesip, girizgâh, methiye, fahriye, tegazzül ve dua bölümlerinden meydana gelirler.

Buna göre,

I. Ne geldi 'aleme anun gibi şeh-i zi-şan
Ne hod veziri gibi safder-i zafer-yab

II. Benüm şi'rüm bigi dürler düzilmiş gûşvâr olmış
Yaraşur şeh kulagında bu dürr-i şâhvâr olsun

III. Dönsün yine peymaneler olsun tehi humhaneler
Rakseylesün mestâneler mutrilbler ettlkçe negam

gibi beyitler sırasıyla kasidenin hangi bölümünden alınmış olabilir?

A) methiye, fahriye, nesip
B) tegazzül, fahriye, teşbib
C) dua, methiye, fahriye
D) teşbib, fahriye, methiye
E) fahriye, methiye girizgah

Çözüm

Verilen şiir örnekleri incelendiğinde doğru seçeneğin A şıkkı olduğu görülür. I.beyit methiye, II. beyit fahriye, III. beyit ise nesib bölümüne aittir.

Cevap: A

5. **Divan şairi Leyla Hanım bir şiirinde**

Şöyle merdâne hüner-perdâz olurdı ki sözüm
Fıtnat'ın âsârını eylerdi bî-nâm u nişân

diyerek aşağıdakilerden hangisini söylemiş olabilir?

A) Şairlik yeteneğinin Fıtnat Hanım'dan daha üstün olduğunu
B) Kendisine verilen imkânların hiçbir zaman Fıtnat Hanım'a verilmediğini
C) Fıtnat'ın şartlarına sahip olsaydı sözlerinin onun eserlerini unutturabileceğini
D) Leyla Hanım'ın şairlik yeteneğinin Fıtnat Hanım'dan daha yetkin olduğunu
E) Fıtnat hanım'ın söz söylemede hünerli ve yetenekli biri olduğunu

Çözüm

Beyitin çevirisi: Eğer Fıtnat'ın sahip olduğu imkân bende de olsaydı. Sözüm öylesine hünerli ve mertçe olurdu ki Fıtnat'ın eserlerini unuttururdu. Bu açıklamaya göre doğru seçenek C şıkkıdır.

Cevap: C

İBRAHİM KILIÇ

6. **Divan şairi Ahmedî bir şiirinde**

Seyhoğlu degülem ki didügüm sözün kamu
Kimisi terceme ola vü kimi müntehal ola

diyerek aşağıdakilerden hangisini söylemiş olabilir?

A) Şeyoğlu gibi büyük bir şair olmadığını
B) Kendi şiirlerinin tercüme ve telif olduğunu
C) Şeyhoğlu'nun büyük bir şair olduğunu
D) Sözün değerinin alıntı kelimelerle arttığını
E) Şeyoğlu'nun sözünün alıntı ve çalıntı olduğunu

Çözüm

Beyitin çevirisi: Şeyhoğlu değilim ki dediğim bütün sözlerin kimisi tercüme kimisi (başka şairlerden) çalma olsun, şeklindedir. Bu açıklamaya göre doğru seçenek E şıkkıdır.

Cevap: E

7. Rubaide ahrep ve ahrem olmak üzere yirmi dört değişik aruz kalıbı kullanılmıştır.

Aşağıda verilenlerden hangisi rubaide kullanılan aruz kalıplarından birisi değildir?

A) mef'ûlü mefâ'îlün mef'ûlü fa'ûl
B) mef'ûlü mefâ'îlün mef'ûlü fa'il
C) mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün
D) mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'îlün fâ'
E) mef'ûlün fâ'ilün mefâ'îlün fâ'

Çözüm

Rubai ya mef'ûlü ya da mef'ûlün kalıbıyla başlar. Rubai, mefâ'îlün kalıbıyla başlamaz. Bu nedenle doğru cevap C şıkkıdır.

Cevap: C

8. Divan edebiyatında bir şehri ve o şehrin güzellerini anlatan eserlere şehrengiz adı verilir.

Aşağıda verilen divan şairlerinden hangisinin şehrengiz türünde herhangi bir eseri bulunmaz?

A) Taşlıcalı Yahya
B) Lami Çelebi
C) Kadı Darir
D) Priştineli Mesihî
E) İstanbullu Azizi

Çözüm

Seçenekler incelendiğinde Taşlıcalı Yahya'nın ve Azizi'nin İstanbul şehrengizi, Lami Çelebi'nin Bursa şehrengizi, Mesihi'nin ise Edirne şehrengizi bulunur. Ancak Darir'in şehrengizi bulunmaz.

Cevap: C

İBRAHİM KILIÇ

9. **Divan şairi Muhubbi bir şiirinde**

Müdde'î bilmez Muhibbî nüktesini anlamaz
Tab'-ı mevzûn olıcak şi'ri dahi mevzûn çeker

diyerek şiirin güzel ve vezinli olmasını aşağıdakilerden hangisine bağlamıştır?

A) Şairin yaratılışının hoş ve güzel olmasına
B) Şiirdeki vezin, uyak ve ahenk uygunluğuna
C) Şiirde nükteli bir anlatımın olmasına
D) Şiirin yazan kişinin kabiliyetli olmasına
E) Şairin üslup sahibi birisi olmasına

Çözüm

Muhubbi, şiirin vezinli ve güzel olmasını, şairin yaratılışının hoş ve güzel olmasına (tab'-ı mevzûn) bağlar. Doğru seçenek A şıkkında verilmiştir.

Cevap: A

10. İlimsiz şi'r esası yoh divar kimi olur
Esassuz divar gayretde bî-i'tibâr olur

Yukarıda verilen beyit içerik ve dil özellikleri açısından aşağıda verilen divan şairlerinden hangisine ait olabilir?

A) Taşlıcalı Yahya
B) Bağdatlı Ruhi
C) Kadı Burhanettin
D) Fuzuli
E) Nev'i Yahya

Çözüm

Şiir dil ve içerik özellikleri açısından incelendiğinde Azeri Türkçesiyle şiirler yazan ve ilimsiz şiiri temelsiz duvara benzeten Fuzuli'ye ait olduğu görülür.

Cevap: D

11. **Divan şairi Kâmî bir şiirinde**

İbâretden ibâret oldı şimdi Kâmiyâ eş'âr
Müreşşah tâze mazmûn ile yokdur bir gazel söyler

diyerek neyi vurgulamak istemiş olabilir?

A) Yeni ve taze mazmun bulmanın gerekliliğini
B) Şiirde klasik üslubun değişmeyeceğini
C) Divan şiirinin kuralcı bir yapısının olduğunu
D) Sürekli aynı konuları işlemenin sıkıcılığını
E) Eski şairleri taklit etmemek gerektiğini

Çözüm

Şiirde artık her şey öncekinin bir tekrarı mahiyetindedir. Ortaya, yeni, orijinal, bilinmedik şeyler konulmamakta, hatta Kâmî'ye göre söylenenler tekrar değil tekrarın da tekrarı sözler olmaktadır. Onun için yeni ve taze mazmun kullanmanın gerekliliğini vurgulamıştır.

Cevap: A

İBRAHİM KILIÇ

12. Ey bî-vefâ ki âdet olupdur cefâ sana
Bi'llâh cefâdur olma dimek bî-vefâ sana

Yukarıda verilen beyitin aruz kalıbına uyması için birinci mısrada yapılması gereken aşağıdakilerden hangisidir?

A) imale B) zihaf C) med
D) kasr E) vasl

Çözüm

Beyitin kalıbı mef 'û lü | fâ 'i lâ tü | me fâ 'î lü | fâ 'i lün şeklindedir. " âdet olupdur" ifadesinde ulama yapılarak kapalı olan hece açık hece şekline getirilmelidir.

Cevap: E

13. Dil-zinde-i feyz-i Şems-i Tebrîz
Ney pâre-i hâme-i şeker-rîz
Feyz erdi Cenâb-ı Mevlevîden
Aldım nice ders Mesnevîden

Yukarıda verilen şiir parçası aşağıda verilen divan şairlerinden hangisine ait olabilir?

A) Âşık Paşa
B) Yenişehirli Avni
C) Şeyh Galip
D) İzzet Molla
E) Hersekli Arif Hikmet

Çözüm

Verilen şiir parçası Şeyh Galip'ten alınmıştır. Şeyh Galip ünlü Hüsn ü Aşk adlı mesnevisini yazarken Mevlana'nın Mesnevi eserinden ilham almıştır. Hatta bir sözünde, "Esrarını mesneviden aldım / Çaldımsa mir-i malı çaldım." diyerek Mesnevi'ye karşı olan hayranlığını dile getirmiştir.

Cevap: C

14. Divan edebiyatında şiirlerin bir düzen içinde sıralanmasına **mürettep divan** adı verilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bir mürettep divan içindeki bölümlerin sıralaması doğru olarak verilmiştir?

A) Kasideler- tarihler - musammatlar - gazeller - kıt'a-i kebire
B) Kasideler - kıt'a-yı kebire- musammatlar - gazeller - rubailer
C) Müfretler - kasideler - gazeller - kıt'alar - musammatlar
D) Kasideler- kıt'alar - gazeller - musammatlar- tarihler
E) Gazeller - kasideler - tarihler - kıt'alar - musammatlar

Çözüm

Mürettep Divan: Kaside, kıta-yı kebire, musammatlar, gazeller, rubai, kıt'a, müfret biçimindedir.

Cevap: B

İBRAHİM KILIÇ

15. Divan şiirinde kasideler genellikle nesib bölümünde işlenen konulara göre isim alır. Yaz tasvirlerini anlatanlara —, kar tasvirini ele alanlara ---, bahar tasviri yapanlara ise --- adı verilir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

A) kudûmiyye - berfiye - bahariye
B) şitâiye - rahşiye - bahariyye
C) temmuziye - sayfiye- bahariye
D) sayfiye - berfiye - rebiyye
E) sâliyye - şitaiye - hazaniyye

Çözüm

Yaz tasvirlerini anlatanlara safiye, kar tasvirini ele alanlara berfiye, bahar tasviri yapanlara ise rebiyye (bahariye) adı verilir.

Cevap: D

16. Mâr ise adû biz yed-i beyzâ-yı Kelîmüz
Tûfân ise dünyâ gamı biz keştî-i Nûhuz

Bu beyitle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Aruz vezninin "mefûlü, mefâîlü, mefâ'îlü, fe'ûlün" kalıbıyla yazılmıştır.
B) I. mısrada, imale yapılmıştır.
C) Mâr (yılan), adû (cadı)ya; tufan dünya gamına teşbih-i beliğ yapılmıştır.
D) II. mısrada vasl (vasi) yapılarak açık hece elde edilmiştir.
E) Kelîmüz, tufan ve Nuh'un gemisi yoluyla tenasüp ve telmih sanatına başvurulmuştur.

Çözüm

Verilen seçenekler incelendiğinde A, B, C ve E şıklarındaki bilgilere ulaşılabilmektedir. Ancak D şıkkına ulaşılamaz. Ayrıca I. mısrada "ise" sözcüğünde imale yapılmıştır.

Cevap: D

17. Mahv eder kendini bülbül bile hürriyet için;
Çekilir mi bu belâ âlem-i pür mihnet için?
Dîn için, devlet için, can çekişen millet için,
Azme hâil mi olurmuş bu çürük ten kafesi?

Yukarıda verilen Namık Kemal'e ait bir şiirden bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez?</u>

A) Dörtlük aruz ölçüsünün fâilâtün, feilâtün, feilâtün, feilün kalıbıyla yazılmıştır.
B) Yeni temalar eski biçimlerle dile getirilmiştir.
C) Toplum için sanat anlayışını doğrultusunda hareket edilmiştir.
D) Batılı nazım şekillerinin ilk örneği verilmiştir.

Çözüm

Seçenekler incelendiğinde A, B, C ve E şıklarındaki bilgilere ulaşılmaktadır. Ancak verilen şiir parçası murabba örneğidir. Yani Batılı nazım şekli değildir.

Cevap: D

İBRAHİM KILIÇ

18. Yine erişdi temûz oldu cihân pür-tef ü tâb
Girdi bir hilkate hep âteş ü bâd âb u türâb

Erdi bir gâyete te'sîr-i hevâ kim bu mûr
Bir dem-i germ ile eyleridi deryâyı serâb

Hâk bir mertebe germ oldu ki devrân edemez
Nice tûfân ile bir zerre gubânn sîrâb

İçerik özellikleri göz önünde bulundurulduğunda bu beyitler, aşağıdaki türlerin hangisinden alınmış olabilir?

A) Sayfiye
B) Biladiye
C) Şitaiyye
D) Rebiyye
E) Kudumiye

Çözüm

Beyitler incelendiğinde sayfiye örneği olduğu görülür. Sayfiye, yaz mevsimini tasvir eden şiirlerdir. Biladiye beldeleri tasvir eden şiirlerdir. Rebiyye bahar tasviridir. Şitaiye kış tasviridir.

Cevap: A

19. **Divan şairi Nabi bir beyitinde**
Darbü'l-mesel îrâdına bu 'asrda Nâbî
Kimse olamaz Sâbit Efendi'ye resîde

diyerek aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiş olabilir?

A) Sabit'in hikmetli söz söyleme konusunda Nabi'ye yetişemeyeceğini
B) Nabi'nin şairlik yeteneğinin Sabit Efendi'den üstün olduğunu
C) Atasözü ve deyim söyleme konusunda kimsenin Sabit'e yetişemeyeceğini
D) Sabit'in hikmetli söz söyleme konusunda gelmiş geçmiş en büyük şair olduğunu
E) Nabi'nin hikmetli söz söylemede Sabit Efendi'yi örnek aldığını

Çözüm

Beyitin çevirisi: Nâbî! Bu asırda atasözü, deyim ve bunlara benzer hikmetli söz söyleme konusunda kimse Sâbit Efendi'ye erişemez.

Cevap: C

20. Divan şiirinde en çok yazılan kasidelerden birisi de "kerem kasidesi" olmuştur.

Aşağıda verilen şairlerden hangisinin kerem **redifli bir kasidesi <u>bulunmamaktadır?</u>**

A) Şeyhi
B) Ahmet Paşa
C) Hayali Bey
D) Bağdatlı Ruhi
E) Cem Sultan

Çözüm

Nazire mecmualarına ve kaynakların verdikleri bilgilere göre "kerem" redifiyle yazılmış ilk kaside ya da nazirecilikte zemin (model) şiir olarak adlandırılan manzume, 15. yüzyılın Şeyhü'ş-Şuarâ, Hüsrev-i Şuarâ, Emîr-i Şuarâ, Serdâr-ı Şuarâ sıfatlarıyla şöhret bulan şairi Şeyhî'ye aittir. Yaptığımız araştırmaya göre Şeyhî'nin bu kasidesi kendisinden sonra on bir şair tarafından tanzir edilmiştir. Bu şiire nazire yazan ilk şair Ahmet Paşa'dır. Tespit edildiği kadarıyla "kerem" redifli kasidesi olan şairler, şöyle sıralanabilir:

- **15. yüzyıl**: Şeyhî, Ahmet Paşa, Resmî, Mehdî, Cem Sultan, Ahmed-i Rıdvân, Behiştî, Ahmed Sinan, Necâtî Bey.
- **16. yüzyıl**: Hayâlî, Gelibolulu Âli, Aşkî-i Üsküdârî
- **18. yüzyıl**: Yüsrî

Cevap: D

İBRAHİM KILIÇ

21. İftirâ-yı hâme ebnâ-yı zamândan beş- beter
Ben bir âh itsem yazar ammâ birine beş katar

Yukarıda verilen beyitte şair aşağıdakilerden hangisinden yakınmaktadır?

A) Gerçeklerin çarpıtılması ve abartılmasından
B) Kendisine iftira atılmasından
C) Sözlerinin yalan olarak algılanmasından
D) Devrinde yeteri kadar itibar görmemesinden
E) Dönemin şairlerinin şiirlerini çalmasından

Çözüm

Verilen beyit incelendiğinde şair gerçeklerin çarpıtılmasından ve abartılmasından şikâyet etmektedir.

Cevap: A

22. Ârız u ruhsâr u zülfün ey letâfet gülşeni
Biri gül biri karanfül biri sünbüldür bana

Yukarıda verilen beyitte görülen edebi sanat aşağıdakilerden hangisidir?

A) tecahül-i arif
B) teşhis
C) leff ü neşr
D) hüsn-i talil
E) tezat

Çözüm

Beyitte görülen baskın sanat leff ü neşrdir. Birinci mısrada kullanılan "arız, ruhsar ve zülf" sözcükleri için ikinci mısrada benzetilen özellik olarak "gül, karanfil ve sünbül" kullanılmıştır.

Cevap: C

23.

I. Talundı hançerin mirrih-i devran
Kuşandı tîgını hurşîd-i rahşân

II. Ol nedir kim üç birâder her zamân
Birbiri ardınca olmuşdur revân

III. Gözi çukur olursa insanun
Reşki vü kibri çog olur anun

Yukarıda verilen beyitlerin nazım türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

A) gazavatname, sakiname, hicviye
B) muamma, kıyafetname, miraciye
C) gazavatname, lügaz, kıyafetname
D) fetihname, muamma, kıyafetname
E) gazavatname, muamma, kıyafetname

Çözüm

Beyitler incelendiğinde I.beyit gazavatname, II. beyit lügaz, III. beyit ise bir kıyafetname örneğidir.

Cevap: C

İBRAHİM KILIÇ

24. **Divan şairi İzzet Mola bir şiirinde**

Egerçi Nâbî-i üstâda taklîd eyledim ammâ
Benimki sebkat etmişdir anın ma'nâsı mübhemdir

diyerek aşağıdakilerden hangisini söylemiş olabilir?

A) Kendi şiirlerinin Nabi'ninki ile benzer özellikler taşımadığını ve orijinal olduklarını
B) Nabi'yi taklit ettiğini ama onun şiirlerini kapalı olduğunu, kendi şiirlerinin onu geçtiğini
C) Kendi şiirlerinin anlamlarının kapalı, Nabi'nin şiirlerinin ise çok derin olduğunu
D) Şiirlerinin mana gücünün Nabi'nin şiirlerindeki anlam kapalılığına dayandığını
E) Nabi'nin yüzyılın üstat bir şairi olduğunu ve kendisinin de onun örnek aldığını

Çözüm

Beyitin çevirisi: Eğer ki Üstat Nâbî'yi taklit ettim, ama benim (şiirim onunkini) geçmiştir. Çünkü (onun) şiirinin manası kapalıdır, şeklindedir. Bu açıklamaya göre doğru seçenek B şıkkıdır.

Cevap: B

25. Şeyh Galip, Sebkihindi akımının son büyük temsilcisi olarak kabul edilebilir.

Aşağıda verilen beyitlerden hangisi Sebkihindi akımının özelliklerini yansıtmaz?

A) Nazm-ı bî-sûzişe mürgân-ı ma'ânî konmaz
Gülşen olsun mu semenderlere bâğ-ı yâkût

B) Pîrâne düştü ol kadar Es'ad ki bu gazel
Mısra'larının birbirine iltikâsı var

C) Nice geçdi bilmedük bu rûzgâr önden sona
Eyle tut şimdi bize bir yil esüp geçmiş gibi

D) Ne tâze zemînler bulurdu Galib-i zâr
Sözün felekde melekler pesend edinceye dek

E) Yed-i beyzâ-yı ma'nâ âşikâr eylerse de tab'ı
Çıkan ceyb-i keremden şâ'ire dest-i du'âdır hep

Çözüm

Beyitler incelendiğinde A ve E şıkkında sözün mana gücü vurgulanmıştır. B şıkkında mısraların birbiri ile olan ilişkisi, D şıkkında taze mazmun arayışı Sebkihindi akımının özelliklerini yansıtmaktadır. Ancak C şıkkında Sebkihindi ile ilgili bir özelliğe ulaşılamaz.

Cevap: C

Daha fazlası AŞİYAN alan denemesi ve AB- I HAYAT soru bankasındadır. Bu kaynakları çözmeden sınava girmeyin

İBRAHİM KILIÇ

ÖABT

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENLİĞİ

2

ÖABT 2017'DE YENİ EDEBİYATTAN ÇIKABİLECEK SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ

İBRAHİM KILIÇ

İLETİŞİM

FACEBOOK: **İBRAHİM KILIÇ EDEBİYAT ÖABT**

İBRAHİM KILIÇ

GSM: 0505 719 16 23

ÖABT	YENİ TÜRK EDEBİYATINDAN GELEBİLECEK SORULAR	2017

DAHA FAZLASI AŞİYAN DENEMESİ, AB-I HAYAT SORU BANKASI VE 4'LÜ RENKLİ KONU ANLATIMDA

SORULAR

1. Küçük, muttarid, muhteriz darbeler
Kafeslerde, camlarda pür ihtizaz
Olur dembedem nevha-ger, nagme-saz
Kafeslerde, camlarda pür ihtizaz
Küçük, muttarid, muhteriz darbeler...

Yukarıda verilen şiir dil ve içerik özellikleri göz önüne alındığında aşağıdaki şairlerden hangisine ait olabilir?

A) Tevfik Fikret B) Yahya Kemal
C) Namık Kemal D) Ziya Gökalp
E) Necip Fazıl

2. Türk romanında işlenene konulardan biri de esarettir. Bu tema Tanzimat'tan Cumhuriyet'e kadar birçok şair tarafından farklı şekillerde kaleme alınmıştır.

Aşağıda verilen eserlerden hangisi bu temayı ele <u>almamıştır?</u>

A) Bir Sürgün
B) Huzur
C) Jöntürk
D) Sergüzeşt
E) Esaret

3. Milli edebiyat döneminde başlayan Anadolu'yu, kır ve köy hayatını ele alma; Cumhuriyet dönemi roman ve hikâyelerinde de işlenmeye devam etmiştir. Bu alanda Çankırı ve Çorum dolayları --- Çukurova ve Toroslar ---, Batı Anadolu ise --- gibi yazarlarca realist bir anlayışla ortaya konulmuştur

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

A) Yaşar Kemal - Orhan Kemal - Rıfat Ilgaz
B) Fakir Baykurt - Kemal Bilbaşar - Kemal Tahir
C) Kemal Tahir - Yaşar Kemal - Samim Kocagöz
D) Talip Apaydın - Samim Kocagöz - Abbas Sayar
E) Necati Cumalı - Yaşar Kemal - Tarık Buğra

CEVAPLAR

Çözüm

Parçada verilen şiir Tevfik Fikret'in Yağmur şiirinden alınmıştır. Eser dil özellikleri ve biçim açısından Servet-i Fünûn Dönemi'ni yansıtmaktadır.

Cevap: A

Çözüm

A, C, D ve E seçeneklerindeki eserlerde esaret teması görülür. Ancak Huzur romanında bu tema yoktur.

Cevap: B

Çözüm

Parçada sözü edilen yerleri yani Çankırı ve Çorum bölgesini Kemal Tahir, Çukurova ve Torosları Yaşar Kemal, Batı Anadolu özellikle İzmir ve çevresi Samim Kocagöz tarafından ele alınmıştır.

Cevap: C

İBRAHİM KILIÇ

4. Hayal ile gerçeğin, sözlü kültürle yazılı kültürün ve maceralı hikâyelerin iç içe geçtiği, efsunların, ifritlerin, dervişlerin, âşıkların kol gezdiği fantastik özelliklere sahip olan eser geleneksel hikâye ile modern anlatma tarzı arasında bir yere sahiptir ve Türk edebiyatında modern çağa geçişte önemli bir mihenk taşı olarak kabul edilir.

Bu parçada sözü edilen eser, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Muhayyelat
B) Esrar-ı Cinayet
C) Nur Baba
D) Hayat Parçaları
E) Gulyabani

Çözüm

Parçada sözü edilen eser, Giritli Aziz Efendi'nin Muhayyelat adlı eseridir. Orijinal ismi "Muhayyelât-ı ledünni-i ilahi-i Giridî Ali Aziz Efendi" olan ve kısaca Muhayyelat veya Muhayyelat-ı Aziz Efendi şeklinde anılan ünlü eserinde yazar çeşitli hikâyeleri kendine has bir üslupla kaleme almıştır. En erken 1770'li yıllarda yazılmasına başlandığı tahmini yürütülmekte ve 1797'de tamamlandığı düşünülmektedir.

Cevap: A

5. Tanzimat'tan Cumhuriyet Dönemi'ne kadar birçok yazar, polisiye roman türünde eser vermiştir.

Aşağıda verilenlerden hangisi polisiye roman türünde bir eser değildir?

A) Yarın Yarın
B) Pembe Evin Esrarı
C) Kurt Kanunu
D) Sevgili Arsız Ölüm
E) Yeşil Elmalar

Çözüm

Sevgili Arsız Ölüm, büyülü fantastik bir romandır.

Başlıca polisiye romanlar şunlardır:

- **Esrar-ı Cinayet**: Ahmet Mithat Efendi
- **Cingöz Recai**: Peyami Safa
- **Bir Cinayet Romanı**: Pınar Kür
- **Patasana**: Ahmet Ümit
- **Bab-ı Esrar**: Ahmet Ümit
- **Kar Kokusu**: Ahmet Ümit
- **Yol Palas Cinayeti**: Halide Edip
- **Yeşil Elmalar**: Nazım Hikmet
- **Pembe Evin Esrarı**: Fahriye Şükrü
- **Kurt Kanunu**: Kemal Tahir

Cevap: D

6. Şiirlerinde Doğu - Batı kültürlerini birleştiren sanatçı Fars ve Hint mitolojisinden, tasavvuftan faydalanmış soyut şiiri ilk tanımlayanlardan olmuştur. Harflerin ahengiyle şiir oluşturmuş Letrist şiirin öncüsü olmuştur; soyuta yönelerek II. Yeni Hareketinin müjdecisi olmuştur.

Bu parçada sözü edilen şair, aşağıda verilenlerden hangisidir?

A) Cemal Süreya
B) Necip Fazıl Kısakürek
C) Asaf Halet Çelebi
D) İsmet Özel

Çözüm

Verilen parçada sözü edilen şair, Asaf Halet Çelebi' dir.

Cevap: C

İBRAHİM KILIÇ

7. Tanzimat dönemi Türk edebiyatında en çok işlenen konulardandır. Eserde çocukken satın alınarak farklı evlerde büyüyen ve birbirlerini seven Fatin ve Fitnat adlı iki kardeşin düğün gecesi kardeş olduklarını öğrenmeleri ve bu olaydan sonra intihar etmeleri dramatik bir biçimde ortaya konur.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

A) Taaşşuk-ı Talat ve Fıtnat
B) Esaret
C) Dürdane Hanım
D) Henüz Onyedi Yaşında
E) Felatun Bey ve Rakım Efendi

Çözüm

Verilen parçada sözü edilen eser, Ahmet Mithat Efendi'nin Esaret adlı romanıdır.

Cevap: B

8. Tanzimat döneminde eserlerde ele alınan konulardan biri de ailesinin zoruyla görmediği ve tanımadığı bir adamla evlenmek zorunda kalan genç kızların dramı olmuştur.

Yukarıda sözü edilen konu aşağıda verilen eserlerden hangisinde ele alınmamıştır?

A) Taaşşuk-ı Talat ve Fıtnat
B) İçli Kız
C) Süreksiz Sevinç
D) Şair Evlenmesi
E) Zavallı Çocuk

Çözüm

Verilen tüm eserlerde görücü usulü ile evlenme ve zorla evlendirme söz konusudur. Ancak Şair Evlenmesi adlı oyunda zorla evlendirme yoktur.

Cevap: D

9. **Yakup Kadri'ye ait eserler ve içeriklerine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlış verilmiştir?**

A) Nur Baba - tekkelerin yozlaşması
B) Hüküm Gecesi - İstanbul'un işgali
C) Kiralık Konak – üç neslin çatışması
D) Yaban - köylü - aydın çatışması
E) Bir Sürgün - Jön Türklerin faaliyetleri

Çözüm

Hüküm Gecesi adlı romanda İstanbul'un işgali değil, Meşrutiyet Dönemi siyasi parti kavgaları işlenmiştir.

Cevap: B

İBRAHİM KILIÇ

10. Yenileşme döneminde dilin sadeleşmesine inanan ve sâfî Türkçeye dayalı bir yazı dilinin gerekliliğini düşünen sanatçı, aşağıda verilenlerden hangisidir?

A) Ahmet Vefik Paşa
B) Ömer Seyfettin
C) Şemsettin Sami
D) Ziya Gökalp
E) İbrahim Şinasi

Çözüm

Yenileşme döneminde dilde sadeleşme anlayışını ve safi Türkçe terimini ortaya atan sanatçı, İbrahim Şinasi olmuştur.

Cevap: E

11. Ahmet Mithat Efendi'nin Aleksandr Dumas'ın Monte Kristo Kontu adlı eserine nazire olarak yazdığı --- , edebiyatımızda ilk macera romanıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki eserlerden hangisi getirilmelidir?

A) Çengi
B) Hasan Mellah
C) Paris'te Bir Türk
D) Müşehedat
E) Hüseyin Fellah

Çözüm

Edebiyat tarihimizde ilk macera romanı ve aynı zamanda ikinci yerli roman Ahmet Mithat'ın Hasan Mellah adlı eseridir. Roman Monte Kristo Kontu'na nazire olarak yazılmıştır.

Cevap: B

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı söz konusudur?

A) Fakir Baykurt, Yılanların Öcü adlı ilk romanında bir köydeki toprak kavgasını ve Kara Bayram'ın haklı mücadelesini ele almıştır.

B) Selahattin Enis, Çıkrıklar Durunca adlı romanında kapitülasyonları ve Osmanlının çöküş sebeplerini işlemiştir.

C) Osman Cemal Kaygılı, İstanbul ve çevresinde yaşayan Çingenelerin hayatını 'Çingeneler' adlı romanıyla yansıtmıştır.

D) Ben merkezli hikâyeleriyle tanının Bilge Karasu, Troyo'da Ölüm Vardı, Göçmüş Kediler Bahçesi adlı öykü kitapları ile tanınır.

E) Yusuf Atılgan, Anayurt Oteli adlı ikinci romanında kentli bireyin yalnızlığını ve bunalımını zebercet tipiyle ortaya koymuştur.

Çözüm

A, C, D ve E seçeneklerindeki bilgiler doğru iken B şıkkında verilen eser, Selahattin Enis'e değil Sadri Ertem'e aittir.

Cevap: B

İBRAHİM KILIÇ

13. Dünün mızmız ve soluk hisleri ve Ayşe Fatma terennümleri terk edilecek. Yalnız duygular ifade edilecek. Şiirin konu ve temaları genişletilecek. Yıllardır değiştire değiştire verilen fikir ve konulardan vazgeçilecek. Gerçek bir sanat eseri meydana getirebilmek için şiirlerde sanat ve inceliğe dikkat edilecektir.

Yukarıdaki parçada sanat anlayışlarını bu şekilde dile getiren edebi topluluk aşağıda verilenlerden hangisidir?

A) Fecriati topluluğu
B) Servetifünun edebiyatı
C) Yedi Meşale topluluğu
D) Tanzimat edebiyat
E) Milli Edebiyat hareketi

Çözüm

Parçada sözü edilen hareket, Yedi Meşale anlayışıdır. **Cevap**: C

14. **Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Beş Şehir adlı deneme kitabında yazmayı tasarladığı ama yazamadığı altıncı şehrimiz aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İzmir
B) Sivas
C) Trabzon
D) Adana
E) Diyarbakır

Çözüm

Beş Şehir adlı denemede yazılması tasarlanan şehir Sivas'tır.

Cevap: B

15. Türk edebiyatının önemli kadın öykücülerindendir. Toplu yaşayışlarda bile kendi iç yalnızlığını sürdüren genç kız ve kadınları anlatmadaki başarısı ve şiirli üslubuyla ön plana çıkmış bir yazardır. 1970'li yıllardaki siyasi savrulmaları, kadın ve çocuk sorunlarını işlemiştir. Hikâyelerini Bozbulanık, Topal Koşma, Menekşeli Bilinç adlı kitaplarında toplamıştır.

Bu parçada sözü edilen yazar, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Pınar Kür B) Halide Nusret
C) Nezihe Meriç D) Nazlı Eray
E) Tezer Özlü

Çözüm

Parçada sözü edilen sanatçı, Nezihe Meriç'tir.

Cevap: C

İBRAHİM KILIÇ

16. Çekin halay, çalsın durmadan sazlar
Çekin ağır ağır, halay düzülsün.
Süzülsün oyunlar, süzülsün nazlar
İnce beller, mahmur gözler süzülsün.

Tutun kızlar tutun, birleşsin eller
Çalın sazlar çalın, kırılsın teller.
Dönün kızlar dönün, kıvrılsın beller
Uzun, siyah saçlar tel tel çözülsün

Yukarıda verilen şiir dil ve içerik özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki edebi anlayışlardan hangisine uygun yazılmış olabilir?

A) I. Yeni şiiri anlayışı
B) Toplumcu gerçekçi şiir
C) İkinci Yeni şiiri anlayışı
D) Memleketçi şiir anlayışı
E) Mavi Hareketi

Çözüm

Parçada verilen şiir memleket edebiyatı anlayışına uygun olarak yazılmıştır. **Cevap**: D

17. Türk edebiyatında Mavi Anadolucular adı verilen hareketin öncüsüdür ve Mavi Yolculuk fikrini ortaya atan ilk kişidir. Eski Yunan kültürünün Anadolu'nun Ege kıyılarında doğduğunu düşünerek bu kültürün kendi kültürümüz olarak benimsenmesi gerektiğini ileri sürmüştür. Bu düşünceyle Azra Erhat ve Sabahattin Eyüboğlu ile beraber Mavi Anadoluculuk hareketini başlatmıştır

Bu parçada sözü edilen sanatçı, aşağıda verilenlerden hangisidir?

A) Cevat Şakir Kabaağaçlı
B) Attila İlhan
C) Sait Faik Abasıyanık
D) Memduh Şevket Esendal
E) Melih Cevdet Anday

Çözüm

Parçada sözü edilen sanatçı, Cevat Şakir Kabaağaçlı'dır. Türk edebiyatında Mavi Anadolucular adı verilen hareketin öncüsü ve Mavi Yolculuk fikrini ortaya atan ilk kişidir. Eski Yunan kültürünün Anadolu'nun Ege kıyılarında doğduğunu düşünerek bu kültürün kendi kültürümüz olarak benimsenmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

Cevap: A

İBRAHİM KILIÇ

18. Eserde Abdülhamit, Meşrutiyet ve Mütareke döneminin İstanbul'u ve insanları ele alınmıştır. Romanın ana karakterleri arasında Adnan, Belkıs ve Süheyla bulunmaktadır.

Bu parçada sözü edilen eser, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kiralık Konak B) Üç İstanbul

C) Aşk-ı Memnu D) Kayıp Aranıyor

E) Ayaşlı ve Kiracıları

Çözüm

Parçada sözü edilen eser Mithat Cemal Kuntay'ın Üç İstanbul adlı romanıdır. **Cevap**: B

19. Fazıla bir gün Şebip'in okuduğu gazeteden Remzi'nin ölmüş olduğunu öğrenir. Gazete haberine göre Remzi, bütün parasını kaybetmiştir. Karısının eline düşmüştür. Para canlısı karısı kendisine zampara tutmakta gecikmez. Durumu öğrenen Remzi tabancasıyla karısı ve âşığını öldürmeye çalışırken zampara yaralanır ve bir hafta can çekiştikten sonra ölür.

Yukarıda verilen parça, aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmıştır?

A) Muhadarat
B) Hanımın Çiftliği
C) Hayal İçinde
D) Eskici ve Oğulları
E) Sözde Kızlar

Çözüm

Verilen roman parçası Fatma Aliye Hanım'ın Muhadarat adlı romanından alınmıştır. Eserin başkahramanı Fazıla'dır.

Cevap: A

20. Eser 18.yüzyılda Avrupa romantik edebiyatında birçok örneği görülen "verem ve intihar edebiyatı" temalarını Türk edebiyatında ilk işleyen eserlerdendir. Eserin sonundaki intihar vakası ile Victor Hogo'nun Hernani oyununun sonundaki intihar vakası benzerlik göstermektedir.

Yukarıda verilen özelliklere uygun eser, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Zavallı Çocuk
B) Çok Bilen Çok Yanılır
C) Araba Sevdası
D) Hasan Mellah
E) Dürdane Hanım

Çözüm

Parçada sözü edilen eser, Namık Kemal'in Zavallı Çocuk adlı oyunudur. **Cevap**: A

İBRAHİM KILIÇ

21. Abdülhak Hamit Tarhan, Tanzimat döneminde ölüm temasını en çok işleyen şair olmuştur.

Abdülhak Hamit Tarhan, aşağıda verilen eserlerinden hangisinde ölüm temasını ele almamıştır?

A) Bunlar O'dur
B) Hacle
C) Makber
D) Validem
E) Ölü

Çözüm

Validem şiirinde annesine yer veren şairin ölüm temasını ele aldığı eserleri arasında Makber, Ölü, Hacle, Bunlar O'dur bulunur. **Cevap**: D

22. Türk edebiyatında manzum öykü türünün en güzel örneklerini Mehmet Akif Ersoy vermiştir.

Aşağıda verilen eserlerden hangisi Mehmet Akif Ersoy'a ait manzum hikâyelerden biri değildir?

A) Seyfi Baba
B) Nesrin
C) Meyhane
D) Koca Karı ile Ömer
E) Küfe

Çözüm

B seçeneğindeki Nesrin adlı manzum öykü, Tevfik Fikret'e aittir.

Cevap: B

23. Roman, öykü ve anı türlerinde eserler vermiştir. Bu eserlerinde geçmiş zamana ve çocukluk yıllarına duyulan özlemi; İstanbul'un geçmişini, eğlencelerini, yalılarını dile getirmiştir. Eserlerini genelde anı biçiminde kaleme almıştır.

Bu parçada sözü edilen yazar, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sait Faik Abasıyanık
B) Orhan Veli Konuk
C) Abdülhak Şinasi Hisar
D) Mithat Cemal Kutay
E) Falih Rıfkı Atay

Çözüm

Bu parçada sözü edilen sanatçı, Abdülhak Şinasi Hisar'dır.

Cevap: C

İBRAHİM KILIÇ

24. ---, Şehbenderzâde Filibeli Ahmet Hilmi'nin tasavvufî görüşünü ihtiva eden bir eseridir. Kendi kitapları arasında onun vahdet-i vücut görüşünü en iyi yansıtması bakımından otobiyografik bir özelliğe sahiptir denebilir. Eserdeki Raci tipi, birçok yönüyle Ahmet Hilmi'nin kendisidir. Özellikle onun hayat ve çocukluğunun dönemi buna uygundur.

Bu parçada boş bırakılan yere, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Muhayyelat
B) A'mak-ı Hayâl
C) Takrizat
D) Ay Falcısı
E) Bab-ı Esrar

Çözüm

A'mak-ı Hayâl, Şehbenderzâde Filibeli Ahmet Hilmi'nin tasavvufî görüşünü ihtiva eden bir eseridir. Kendi kitapları arasında onun vahdet-i vücut görüşünü en iyi yansıtması bakımından otobiyografik bir özelliğe sahiptir denebilir. Eserdeki Raci tipi, birçok yönüyle Ahmet Hilmi'nin kendisidir. Özellikle onun hayat ve çocukluğunun dönemi buna uygundur.

Cevap: B

25. Eserde işlenen konu Binbir Gündüz Masalları'ndan seçilmiştir. Dört perdelik bu oyunun olaylar dizisi Maraş yöresinde geçmektedir. Eser Halep valisi İlyas Paşa'nın oğlu Süeda Bey ile Maraş kaymakamı Edip Efendi'nin kızı Hasena Hanım'ın görücü usulü ile evlenmeleri temasını ele alır. Eser daha önce yazar tarafından Kemlik Eden Kemlik Bulur adıyla düzenlenmiştir.

Bu parçada sözü edilen eser, aşağıda verilenlerden hangisidir?

A) Sır İçinde Esrar
B) Çok Bilen Çok Yanılır
C) Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç
D) Yeryüzünde Bir Melek
E) Fürs-i Kadimde Bir Facia

Çözüm

Parçada sözü edilen eser, Recaizade Mahmut Ekrem'in Çok Bilen Çok Yanılır adlı oyunudur.

Cevap: B

İBRAHİM KILIÇ

26. Edebiyatımızda ulusal bir edebiyatın oluşması için Cumhuriyet döneminde ortaya çıkan ve ulusal geçmişe bağlanan bir anlayıştır. Ulusal değerlerin oluşması için kendilerine Yunus Emre ve Mevlana gibi isimleri örnek alan ancak çok fazla bir varlık göstermeyen bu topluluğun temsilcileri arasında Halit Fahri, Selahattin Enis, Hasan Sait, Hakkı Tahsin gibi isimleri sayabiliriz.

Bu parçada sözü edilen edebiyat anlayışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nayiler B) Postmodernizm
C) Maviciler D) Dergâhçılar
E) Nev-yunanilik

Çözüm

Parçada sözü edilen edebi eğilim, Nayiler'dir.

Cevap: A

27. Türk romanında ele alınan konulardan biri de Doğu - Batı çatışması veya sentezi olmuştur.

Buna göre,

I. Fatih - Harbiye
II. Felatun Bey'le Rakım Efendi
III. Sergüzeşt
IV. Huzur
V. Sinekli Bakkal

gibi romanlardan hangisinde sözü edilen konu <u>ele alınmamıştır?</u>

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Verilenler incelendiğinde A, B, D ve E seçeneklerindeki eserlerde Doğu - Batı çatışması veya sentezi işlenmiştir. Ancak Sergüzeşt romanında daha çok esir ticareti teması ele alınmıştır.

Cevap: C

28. **1975'te Kadının Sosyal Hayatını Araştırma ve İnceleme Derneği adlı kuruluş tarafından kendisine** "Ümmü'l Muharrirat" (Kadın yazarların annesi, en kıdemli kadın yazar) **unvanı verilen yazarımız aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Halide Edip Adıvar
B) Fatma Aliye Hanım
C) Fitnat Hanım
D) Halide Nusret Zorlutuna
E) Emine Işınsu

Çözüm

"Ümmü'l Muharrirat" (Kadın yazarların annesi, en kıdemli kadın yazar) unvanı ile anılan sanatçı, Halide Nusret Zorlutuna'dır.

Cevap: D

İBRAHİM KILIÇ

29. **Ahmet Mithat Efendi'nin Cervantes'in Don Kişot adlı eserine nazire olarak yazdığı ve içerisinde fantastik ve gizemli öğeler barındıran eseri aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Müşahedat
B) Çengi
C) Hasan Mellah
D) Jöntürk
E) Yeniçeriler

Çözüm

Cervantes'in Don Kişot adlı eserine nazire olarak yazılan eser, Çengi romanıdır. **Cevap**: C

30. Popüler bir dergi olan *Hayat* mecmuasını ve *Hayat Ansiklopedisini* çıkarmıştır. İstanbul Radyosu'nda beş yıl sohbet programı hazırlayıp sunmuştur. Radyo programlarının çözümünden oluşturduğu sohbet (söyleşi) kitaplarıyla bu türün en tanınmış isimlerinden *biri* olmuştur. Yayıncılık alanında başarılı işlere imza atmış; dergi, ansiklopedi ve çocuk kitapları ile rekor denilebilecek satış rakamlarını yakalamıştır. Sanatçının Eşref Saat adlı yapıtı en tanınmış eseri olarak bilinir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Musahipzade Celal
B) Şevket Rado
C) Ahmet Rasim
D) Hüseyin Suat Yalçın
E) Faik Ali Ozansoy

Çözüm

Parçada sözü edilen sanatçı, Şevket Rado'dur. Popüler bir dergi olan *Hayat* mecmuasını ve *Hayat Ansiklopedisini* çıkarmıştır. İstanbul Radyosu'nda beş yıl sohbet programı hazırlayıp sunmuştur. Sanatçının Eşref Saati adlı yapıtı en tanınmış eseri olarak bilinir.

Cevap: B

İBRAHİM KILIÇ

31. Bireyin içsel sorunlarına eğilen ve onun günlük hayatındaki açmazlarını işleyen bir yazardır. Başarılı anlatımı, farklı tekniği ile usta bir öykücü olarak kabul görmüştür. Öykülerinde yalnızlık, tutku, inanç, inançsızlık, sevgi, dostluk, korku ve ölüm gibi kavramları imgesel bir dille anlatmıştır. Post-modern romanın Türk edebiyatındaki önemli isimleri arasında değerlendirilmektedir. *Gece* adlı kitabıyla Amerika'da verilen "Pegasus Ödülü"nü kazanan tek Türk yazardır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Safiye Erol B) Peride Celal

C) Bilge Karasu D) Latife Tekin

E) Yusuf Atılgan

Çözüm

Parçada sözü edilen sanatçı, Bilge Karasu'dur. *Gece* adlı kitabıyla Amerika'da verilen "Pegasus Ödülü"nü kazanan tek Türk yazardır.

Cevap: C

32. **Türk edebiyatında** Beyaz Lisan **(yapmacıksız, doğal ve samimi sözcüklerle şiir yazılması) anlayışını ortaya koyan sanatçı, aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Mehmet Akif Ersoy
B) Yahya Kemal Beyatlı
C) Ziya Gökalp
D) Mehmet Emin Yurdakul
E) İbrahim Şinasi

Çözüm

Türk edebiyatında Beyaz Lisan (yapmacıksız, doal ve samimi sözcüklerle şiir yazılması) anlayışını ortaya koyan sanatçı, Yahya Kemal Beyatlı'dır.

Cevap: B

33. Türk edebiyatının önemli tiyatro yazarlarındandır. Türk Kızı adlı oyunu ile 1915'te tiyatroya adım atmıştır. Önemli tiyatro eserleri arasında Fermanlı Deli Hazretleri, Bir Kavuk Devrildi, Pazartesi Perşembe bulunur. Bu oyunlarında genelde orta oyunu ile batı tiyatrosunun bir sentezini yapmaya çalışmıştır

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Musahipzade Celal
B) Rasim Özdenören
C) Necati Cumalı
D) Turan Oflazoğlu
E) Güngör Dilmen

Çözüm

Parçada sözü edilen sanatçı, Musahipzade Celal' dir. Türk edebiyatının önemli tiyatro yazarlarındandır. Türk Kızı adlı oyunu ile 1915'te tiyatroya adım atmıştır. Önemli tiyatro eserleri arasında Fermanlı Deli Hazretleri, Bir Kavuk Devrildi, Pazartesi Perşembe bulunur. **Cevap**: A

İBRAHİM KILIÇ

34. Aysel liseyi de bitirerek üniversiteye girer. Ardından da sosyoloji bölümünde asistan ve akabinde doçent olur. Kendisi gibi bilim adamı DPT uzmanı Ömer'le evlenir. Bu evlilikten sekiz ayık kızları Selma doğar. Fakat yaşamaz. Bu olaydan sonra be daha çocuk sahibi olmazlar.

Yukarıda verilen parça aşağıdaki eserlerden hangisinden alınmış olabilir?

A) Ölmeye Yatmak
B) Boğazkesen
C) Kırık Hayatlar
D) Hüküm Gecesi
E) Kurtlar Sofrası

Çözüm

Parçada sözü edilen eser, Adalet Ağaoğlu'nun Ölmeye Yatmak romanından alınmıştır.

Cevap: A

35. Sâf ü râkit... Hani akşamki tegayyür heyecân?
Bir çocuk rûhu kadar pür-nisyân,
Bir çocuk rûhu kadar şimdi münevver, lekesiz,
Uyuyor mâi deniz.
Ben bütün bir gecelik cûş-i ahzânımla,
O hayâlât-ı pêrişânımla

Yukarıda verilen şiir içerik ve üslup özellikleri açısından incelendiğinde aşağıda verilen şairlerden hangisi tarafından yazılmış olabilir?

A) Tevfik Fikret B) Yahya Kemal
C) Ahmet Haşim D) Cahit Sıtkı Tarancı
E) Abdülhak Hamit Tarhan

Çözüm

Şiir parçası incelendiğinde Tevfik Fikret'in Mâi Deniz manzumesinden alınmıştır. Dil ve içerik özellikleri açısından Servetifünun dönemini yansıtmaktadır.

Cevap: A

İBRAHİM KILIÇ

ÖABT

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENLİĞİ

3

ÖABT 2017'DE ESKİ TÜRK DİLİNDEN ÇIKABİLECEK SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ

İBRAHİM KILIÇ

İLETİŞİM

FACEBOOK: **İBRAHİM KILIÇ EDEBİYAT ÖABT**

İBRAHİM KILIÇ

GSM: 0505 719 16 23

ÖABT	ESKİ TÜRK DİLİNDEN GELEBİLECEK SORULAR	2017

DAHA FAZLASI AŞİYAN DENEMESİ, AB-I HAYAT SORU BANKASI VE 4'LÜ RENKLİ KONU ANLATIMDA

SORULAR

36. (I)Türk Budun kanın bulmayın Tabgaçda adrıldı, kanlandı. (II) Tengri ança timiş erinç. (III) Türk budun ölti, alkındı, yok boldı. (IV) Türk Sir budun yirinte bod kalmadı. (V) Ida taşda kalmışı kubranıp yiti yüz boldı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I.cümle, yüklemi geçişsiz bir fiil olan kurallı bir cümledir.
B) II. cümle, yüklemi fiil olan olumlu bir cümledir.
C) III. cümle, yapısına göre sıralı bağımlı bir cümledir.
D) IV. cümle, yükleminin yerine göre kurallı bir fiil cümlesidir.
E) V. cümle, iç içe birleşik yapılı bir cümledir.

37. meniñ me törüm bu yokalmaz özüm
kamug halkka bir teg ne kılkım sözüm

muñar meñzetü sözler öglüg kişi
kim öglüg sözin tutsa itlür işi

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Yönelme durumu eki kullanılmıştır.
B) Sayı sıfatı kullanılmıştır.
C) Belirtili isim tamlaması kullanılmıştır.
D) Yön gösterme ekine yer verilmiştir.
E) İyelik zamirlerine yer verilmiştir.

38. **Aşağıda verilen çağdaş Türk lehçelerinden hangisi Türkiye Türkçesine en yakın olan dilidir?**

A) Kazak Türkçesi
B) Gagavuz Türkçesi
C) Kırgız Türkçesi
D) Azeri Türkçesi
E) Türkmen Türkçesi

CEVAPLAR

Çözüm

Numaralanmış cümleler incelendiğinde A, B, C ve D seçeneklerinin doğru olduğu görülmektedir. Ancak V numaralı cümle iç içe birleşik cümle değil, girişik birleşik yapılı bir cümledir. Dolayısıyla doğru seçenek E şıkkı olmalıdır.

Cevap: E

Çözüm

Parça incelendiğinde "menin türüm" ifadesi belirtili isim tamlamasını; "törüm, özüm, sözüm, sözin" sözcüklerinde iyelik zamirlerini; "munar" sözcüğünde yön gösterme ekini; "halkka" sözcüğünde, yönelme durumu ekini görmekteyiz. Ancak parçada sayı sıfatına yer verilmemiştir. İkinci mısrada geçen "bir" sözcüğü sayı sıfatı değil, belgisiz sıfat olarak kullanılmıştır.

Cevap: B

Çözüm

Seçeneklerde verilen Türk lehçelerinden Türkiye Türkçesine en yakın olan Türkçe, Gagavuz Türkçe-sidir. Sonra sırasıyla Azeri Türkçesi ve Türkmen Türkçesi gelir. Verilenler içerisinde en uzak olan Türkçe ise Kazak Türkçesidir.

Cevap: B

İBRAHİM KILIÇ

39. **Eski Türkçe** "bedük" **sözcüğünün günümüz Türkçesinde** "büyük"; "kedim" **sözcüğünün** "giyim" **olması, aşağıdaki ses olaylarından hangisine örnek gösterilebilir?**

A) öndamaksıllaşma
B) ünlü darlaşması
C) artdamaksıllaşma
D) ünlü genişlemesi
E) ünlü düzleşmesi

Çözüm

Verilen kelimeler incelendiğinde bedük sözcüğünün büyük şekline, kedim sözcüğünün giyim şekline dönüşmesi birer darlaşma olayıdır.

Cevap: B

40. Cànım çıka dur hicr ile cànàn kirek irdi
Könglüm köyedur derd ile dermàn kirek irdi

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi, yukarıdaki metnin Çağatay Türkçesine ait olduğunu <u>kesinlikle</u> kanıtlar?

A) cânım
B) könglüm
C) dermân
D) cânân
E) köyedur

Çözüm

Seçenekler incelendiğinde doğru şık E olur. Çünkü köyedür sözcüğündeki şimdiki zaman eki Çağataycanın karakteristik özeliğini yansıtmaktadır. Ancak diğer seçeneklerdeki kelimeler alıntı sözcük olup diğer dillerde de görülür.

Cevap: E

41. negü tér eşitgil sakınuk çıgay
çıgay erse neñke közi köñli bay

tiriglik barır künde séndin kaçar
yawuz bu ölüm kör uluñnı bıçar

Bu dizelerin dil ve biçim özellikleri dikkate alındığında bu dizeler aşağıdakilerden hangisine ait özellikler taşır?

A) Çağatay Türkçesi
B) Karahanlı Türkçesi
C) Eski Anadolu Türkçesi
D) Osmanlı Türkçesi
E) Harezm Türkçesi

Çözüm

Verilen dizeler ses ve dil özellikleri açısından incelendiğinde Karahanlı Türkçesi'nin özelliklerini taşıdığı ve Kutadgu Bilig'den alındığı görülür. Dizelerde geçen çıgay, yawuz gibi sözcükler Karahanlıcayı yansıtmaktadır.

Cevap: B

İBRAHİM KILIÇ

42. Güz bàgide yüz gül açadur ışk velîkin
Yüz ü hattidin làle vü reyhàn kirek irdi

Ses ve biçim bilgisi özellikleri göz önünde bulundurulduğunda bu beyit, aşağıdaki şairlerden hangisine ait olabilir?

A) Hoca Dehhanî
B) Âşık Paşa
C) Seyid Nesimî
D) Bağdatlı Ruhi
E) Ali Şir Nevaî

Çözüm

Verilen parça Çağataycanın özelliklerini taşıdığı için Ali Şir Nevai'ye aittir.

Cevap: E

43. Kiyik yiyü tabışgan yiyü olurur ertimiz. Budun
I II
boguzı tok erti. Yagımız tegre ocuk teg erti, biz
III IV
isig ertimiz. Ança olurur erkli Oğuzdınta körüg kelti.
V

Yukarıda verilen parçada geçen altı çizili sözcüklerden hangisi ya da hangileri yapısına göre türemiştir?

A) I ve II B) II ve III C) Yalnız III
D) II ve V E) Yalnız IV

Çözüm

Geyik yiyerek, tavşan yiyerek oturuyorduk. Milletin boğazı tok idi. Düşmanımız etrafta ocak gibi idi, biz ateş idik. Öylece oturur iken Oğuzdan casus geldi. II ve V numaralı sözcükler türemiştir. Diğerleri basit sözcüktür.

Cevap: D

44. Bülbül ü kumru çıkıp halin u neva nev'
Kör közedür serv ü gül ü gonca delàl özgeçe

Bu parça aşağıdaki dönemlerden hangisine aittir?

A) Karahanlı Dönemi
B) Çağatay Dönemi
C) Harezm Dönemi
D) Köktürk Dönemi
E) Uygur Dönemi

Çözüm

Beyit dil ve ses özellikleri açısından Çağatay Türkçesinin özelliklerini taşımaktadır. Beyitte geçen közedür ifadesi Çağatay Türkçesini ortaya koyar.

Cevap: B

İBRAHİM KILIÇ

45. **Türk lehçelerinin tasnifleri yapılırken bazı ölçütler kullanılmıştır.**

Buna göre,

I. Coğrafi yönlere göre
II. Ses yapısına göre
III. Boy adlarına göre
IV. Coğrafi adlara göre

gibi özelliklerden hangisi lehçe tasniflerinde bir ölçüt olarak kullanılmıştır?

A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III

D) II ve IV E) I, III ve IV

Çözüm

Türk lehçe gruplarını adlandırmak için çok değişik tabirler kullanılmıştır.

- Coğrafi Yönlere Göre
- Coğrafi Adlara Göre
- Boy Adlarına Göre
- Dil Özelliklerine Göre
- Tabirlerin Karışık Kullanılmasına Göre

Verilenler incelendiğinde doğru seçenek E şıkkı olur

Cevap: E

46. Musa Peygamber aleyhi selam sordı: Yâ Muhammed. Tanrı teala sana ne iş buyurdı? Men ayttım: Yâ Musa, tün kün içinde elig vakt namaz buyurdı, tep Musa ayıttı: Ya Muhammed, senin ûmmetlerin elig vakt namaz kıla almagay, men sendin burun keldim, halayıknı köp tecribe kıldım.

Yukarıda verilen parça içerik ve dil özellikleri açısından aşağıda verilen eserlerden hangisinden alınmış olabilir?

A) Miraç - name
B) Garip - name
C) Risaletü'n - Nushiyye
D) Makalat
E) Gevher - name

Çözüm

Verilen parça Harezimcenin dil özelliklerini ve Miraç - name'nin özelliklerini taşımaktadır. Zaten diğer şıklarda verilen eserler eski Anadolu Türkçesiyle yazılmıştır.

Cevap: A

47.

I. Codeks Cumanicus
II. Mukaddimet'ül- Edep
III. Mirkatü'l - Edep
IV. Siracü'l - Müslimin

Yukarıda verilen numaralanmış eserlerden hangileri sözlük özelliği <u>taşımaz?</u>

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

Çözüm

Verilenler incelendiğine I, II ve III numaralı seçeneklerde verilen eserler birer sözlük iken IV numaralı seçenekte verilen Ali Şir Nevai'ye ait Siracü'l - Müslimin adlı eser bir sözlük değildir.

Cevap: B

İBRAHİM KILIÇ

48. Tengri yarlıkaduk üçün illigig ilsiretmiş, kaganlıgıg kagansıratmış, yagıg baz kılmış, tizligig sökürmiş, başlıgıg yükündürmiş. Kangım kagan ança ilig törüg kazganıp uça barmış.

Yukarıda verilen parçayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Hem yapım hem çekim eki almış sözcüklere yer verilmiştir.
B) Eşitlik ekini alan sözcük gövde durumundadır.
C) Edat (ilgeç) ve bağlaçlara yer verilmiştir.
D) Girişik birleşik cümleye yer verilmiştir.
E) Yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiil bulunur.

Çözüm

Parçayı incelediğimizde ilsiretmiş, kaganlıgıg sözcükleri A şıkkını, ança sözcüğü B şıkkını, son cümle D şıkkını, baz kılmış ifadesi E şıkkını vermektedir. Parçada üçün edatı bulunmasına rağmen bağlaç türünden bir sözcük yoktur.

Cevap: C

49. Bugün Türkiye Türkçesinde yer alan "yaya" kelimesinin Eski Türkçede "yadag","yalvar" kelimesinin "yalbar"; "boy" kelimesinin de "bod" olduğu, "tag" kelimesinin "dağ,"gönül" kelimesinin "köngül olduğu görülür.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) İç seste bir b > v değişimi meydana gelmiştir.
B) Kelime başında d > y değişimi olmuştur.
C) Kelime başında t > d değişimi görülmektedir.
D) Kelime başında k > g değişimi olmuştur.
E) Kelime sonunda d >y değişimi görülmektedir.

Çözüm

- İç seste bir b > v değişimi: yalbar > yalvar
- Kelime başında t > d değişimi: tag > dağ
- Kelime başında k > g değişimi: köngül > gönül
- Kelime ortasında d >y değişimi: yadag > yaya
- Kelime sonunda d > y değişimi: bod > boy
- Ancak kelime başında d > y değişimi olmamıştır.

Cevap: B

50. Uygur alfabesi; Budizm ve Manihaizm dinî metinlerin, çok az olmak üzere Hristiyanlıkla ilgili metinlerin ve dinî olmayan türlü metinlerin yazımında kullanılmıştır.

Aşağıdaki verilen eserlerden hangisinin Uygur alfabesi ile yazılmış herhangi bir nüshası bulunmamaktadır?

A) Siracü'l- Kulüb
B) Deh - name
C) Muhabbet-name
D) Bahtiyar - name
E) Divan-ı Hİkmet

Çözüm

- Emiri'nin **Deh - name** adlı eserinin bir nüshası Uygur harfleriyle yazılmıştır.
- Harezm sahası eserlerinden **Siracü'l- Kulüb** adlı eserin yine Uygur harfli bir nüshası bulunur.
- Herat'ta Mansur Bahşi tarafından kopya edilen **Bahtiyâr - name** adlı eser de Uygur alfabesi ile yazılmıştır.
- Harezm sahası eserlerinden Harezmî'nin **Muhabbetname** adlı eserinin bir nüshası Uygur alfabesi ile yazılmıştır.
- Divan-ı Hikmet'in tüm nüshaları Arap alfabesi ile yazılmıştır.

Cevap: E

İBRAHİM KILIÇ

51. Ahmet Caferoğlu, 'Türk Dili Tarihi' adlı eserinde Türk dünyasının doğu kolundaki Türkçelere "Müşterek Orta Asya Türkçesi" adını vermiştir. Müşterek Orta Asya Türkçesini ise türlü kültür merkezleri ve Türk boylarının etnik ve diğer özellikleri bakımından üçe ayırmıştır. Bunları ise ---, --- ve --- şeklinde gruplandırmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırası ile aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Uygurca, Karahanlı Türkçesi, Harezm Türkçesi
B) Karahanlı Türkçesi, Çağatay Türkçesi, Kıpçak Türkçesi
C) Karahanlı Türkçesi, Harezm Türkçesi, Çağatay Türkçesi
D) Karahanlı Türkçesi, Harezm Türkçesi, Kıpçak Türkçesi
E) Harezm Türkçesi, Karahanlı Türkçesi, Çağatay Türkçesi

Çözüm

Ahmet Caferoğlu, 'Türk Dili Tarihi' adlı eserinde Türk dünyasının doğu kolundaki Türkçelere "Müşterek Orta Asya Türkçesi" adını vermiştir. Bunları Karahanlı Türkçesi, Harezm Türkçesi ve Çağatay Türkçesi şek-linde sınıflamıştır.

Cevap: C

52. baka kördüm emdi bu işte maña
I
salâhı körünmez ay ersig toña
II
köñül taplamadı bu iştin kaçar
III IV
köñül taplamaz işke yaksa hatar
V

Bu parçadaki numaralandırılmış sözcük-lerle ilgili olarak verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) I.sözcükte tasviri fiile yer verilmiştir.
B) II. sözcük, geniş zamanın olumsuz çekimidir.
C) III. sözcük türemiş bir fiildir.
D) IV. sözcükte hem iyelik hem hal eki vardır.
E) V. sözcük yönelme hal ekini almıştır.

Çözüm

"baka kördüm" ifadesi tasviri (kurallı birleşik) fiil örneğidir. "körünmez" sözcüğü geniş zamanın olumsuz çekimidir. "taplamadı" ifadesi türemiş bir fiildir. "işke" sözcüğü" yönelme hal ekini almıştır. "iştin" sözcüğü ise sadece çıkma hal ekini almıştır.

Cevap: D

İBRAHİM KILIÇ

53. O; romanı bilen, yazdığını bilinçle yazan bir sanatçı. Hiçbir şeyi rastlantıya bırakmıyor. Şaşırtıcı bir kurgu ustalığı var. Polisiye romanlarda görülen tekniği de şaşırtıcı bir ustalıkla kullanıyor. Olay örgüsü mükemmel, anlatım son derece akıcı. Soluk soluğa okunacak bir roman bu.

Bu parçada, aşağıdaki cümle türlerinden hangisi yoktur?

A) Bileşik cümle B) Fiil cümlesi

C) Sıralı cümle D) Bağlı cümle

E) Basit cümle

Çözüm

"Hiçbir şeyi rastlantıya bırakmıyor."cümlesi basit cümle örneği; "polisiye romanlarda görülen tekniği de şaşırtıcı bir ustalıkla kullanıyor." cümlesi fiil ve birleşik cümle; "Olay örgüsü mükemmel, anlatım son derece akıcı."cümlesi sıralı cümle örneğidir. Bağlı cümle örneği yoktur.

Cevap: D

54. **Aşağıdakilerin hangisinde cümleyi ögelerine ayırmada bir yanlışlık yapılmamıştır?**

A) Bir insanın gerçek zenginliğe ulaşması için / herhangi bir bilgiye / saplanıp kalmaması / gerekiyor.

B) İnsana / en yararlı tecrübeler / insanın hayatındaki en kötü tecrübelerdir.

C) Bazı olumsuz durumlara zamanında müdahale etmediğinizde / engellere takılmaya / mahkûm olursunuz.

D) İyi bir insan olmak için / karşınıza çıkan / her örnekten / yararlanmalısınız.

E) Arkadaşlarla Ankara'nın en güzel mekânlarından birinde / uzun süre / sohbet ettik.

Çözüm

C seçeneğinde cümle ögelerine doğru ayrılmıştır. ZT, DT ve yüklemden meydana gelmiştir.

Cevap: C

55. Türkçemizde bazı ünsüzler ikincil ünsüz özelliği taşırlar. Bu sesler aslında başka ünsüzlerin değişmiş şekilleridir.

Bu bilgilere göre aşağıda verilen sözcüklerin hangisinde ikincil bir ünsüz bulunur?

A) yufka
B) dokuz
C) pars
D) gönül
E) kömür

Çözüm

Türk dilinde " h, f ve c " ünsüzleri başka ünsüzlerden değişerek kullanılmışlardır. A şıkkında verilen "yufka" kelimesinde bulunan f sesi Göktürkçede "öbke" kelimesindeki "b" sesinden değişerek "f " şeklini almıştır. Dolayısıyla doğru seçenek "A" şıkkıdır.

Cevap: A

İBRAHİM KILIÇ

56. Türk dilinin bazı dönemlerinde kelime içi ve sonu "y-" sesi yerine, "d-" sesi kullanılmıştır.

Buna göre,

I. Orhun Türkçesi
II. Çağatay Türkçesi
III. Harezm Türkçesi
IV. Uygur Türkçesi

dönemlerden hangisinde kelime içi ve sonu y- sesi yerine, d- sesi kullanılmıştır?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) Yalnız III E) I ve IV

Çözüm

Türk dilinin Orhun ve Uygur Türkçesi dönemlerinde kelime içi ve sonu "y-" sesi yerine, "d-" sesi kullanılmıştır. Doğru seçenek E şıkkıdır.

Cevap: E

57. **Çağatay Türkçesiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>söylenemez</u>?**

A) Çağataycada ilk hecede yaygın bir e ~ i değişmesi görülür.

B) Kelime ortasında ve sonunda kullanılan w sesi, Çağataycada v sesi olmuştur.

C) Karahanlıcada kelime ortasında ve sonunda görülen d sesi, Çağataycada y sesine dönmüştür.

D) Çağatay Türkçesinde bazı kelimelerde t ~ d değişmesi olmuştur.

E) Çağatay Türkçesinde bazı kelimelerde sondaki g sesi korunmuştur.

Çözüm

Verilen bilgiler incelendiğinde A, B, C ve D seçeneklerindeki bilgiler Çağatay Türkçesi için doğrudur. Ancak E şıkkında yer alan kelime sonundaki g sesi korunmamıştır, düşmüştür.

Cevap: E

İBRAHİM KILIÇ

58. Divan-ı Lügat'it Türk'te Kaşgarlı Mahmut, Türk dilleri ile ilgili olarak ilk lehçeler tasnifini yapmıştır.

Buna göre

I. En doğru Türkçe Doğu yani Karahanlı Türkçesidir.
II. En hafif Türkçe ise Batı yani Oğuz Türkçesidir.
III. Doğu kolu içerisinde ayrıca Karluk, Yağma, Çiğil, Argu, Tohsu ve Uygur ağızları vardır.
IV. Batı kolunda Oğuz grubu lehçeleri, Kıpçak, Kırgız, Peçenek ve Bulgar dilleri yer alır.
V. Türkçenin en geniş yayılma sahasına sahip lehçesi Kazakçadır.

gibi ifadelerden hangisi ilk lehçeler tasnifinde ele alınmamıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

A, B, C ve D şıklarında verilen bilgilere Kaşgarlı Mahmut'un Divan-ı Lügat'it Türk adlı eserinde ulaşılabilir. Ancak E şıkkında verilen bilgiye yer verilmemiştir.

Cevap: E

59. Sarıg atlıg sabçı
Yazıg atlıg yalabaç
Edgü söz sab elti kelir tir
Ança bilin
Ayıg edgü ol

Yukarıda verilen metin aşağıdaki eserlerden hangisinden alınmış olabilir?

A) Altun Yaruk B) Sekiz Yükmek
C) Irg Bitig D) Maytrismith
E) Kuanşim Pusar

Çözüm

Parçanın çevirisi şöyledir:
Sarı atlı savaşçı
Yağız atlı elçi
İyi söz, haber getirerek gelir-der
Böyle bilin
Çok iyidir o.
Sonu edgü ol veya yawlak ol şeklinde biten parçalar, Irk Bitig adlı kitapta bulunmaktadır.

Cevap: C

İBRAHİM KILIÇ

60. Oğuz grubu şivelerinin doğu kolundandır. Bundan dolayı Oğuz Türkçesinin özellikleri temel karakteristiğini oluşturur. Büyük ünlü uyumu oldukça sağlamdır. Küçük ünlü uyumu Türkiye Türkçesine göre daha zayıftır. Onu diğer Türk lehçelerinden ayıran en belirgin vasıf, uzun ünlülerin korunmasıdır.

Bu parçada sözü edilen Türk lehçesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özbekçe
B) Gagavuzca
C) Türkmence
D) Azerice
E) Kırgızca

Çözüm

Verilen özellikler incelendiğinde sözü edile Türk lehçesinin Türkmence olduğu görülür. Asli uzun ünlülerin olduğu lehçeler arasında Türkmence, Hallaççа, Yakutça bulunur.

Cevap: C

61. Su gibi kanuma topraga kardun
Ne sanursın garibün kanı yok mu?

Yukarıda verilen beyit ses ve dil özellikleri açısından aşağıdaki şairlerden hangisine ait olabilir?

A) Hoca Dehanni
B) Fuzuli
C) Baki
D) Ali Şir Nevai
E) Bağdatlı Ruhi

Çözüm

Parçada verilen beyit ses ve dil özellikleri açısından incelendiğinde eski Anadolu Türkçesine aittir. Dolayısıyla cevap Hoca Dehanni'dir. Nevai Çağatay Türkçesi, Fuzuli, Baki, Bağdatlı Ruhi ise Osmanlı Türkçesine aittir. **Cevap**: A

62. **Aşağıdakilerden hangisi Kıpçak grubu yazı dillerinden biri değildir?**

A) Tatarca
B) Nogayca
C) Karakalpakça
D) Özbekçe
E) Kırgızca

Çözüm

Kuzeybatı (Kıpçak) Türk Yazı Dilleri

- Kazak Türkçesi
- Kırgız Türkçesi
- Tatar Türkçesi
- Karaçay Türkçesi
- Karakalpak Türkçesi
- Balkar Türkçesi
- Nogay Türkçesi
- Kırım Türkçesi
- Kumuk Türkçesi

Özbekçe, güneydoğu (Çağatay) yazı dilleri arasında yer alır. **Cevap**: D

İBRAHİM KILIÇ

63. Ömrün gecesinde sükûn, aydınlık,

Boşanan bir seldi avuçlarımızdan

Bir masal meyvesi gibi paylaştık

Mehtabı kırık dal uçlarından

Bu dizelerde aşağıda verilenlerden hangisi yoktur?

A) Zarf görevinde edat öbeği

B) İsim tamlamasını niteleyen sıfat

C) Belirtili ad tamlaması

D) Sıfat görevinde edat öbeği

E) Ayrılma eki almış ad

Çözüm

Parçada " ömrümün gecesi" öbeği C şıkkını, "avuçlarımızdan" sözcüğü E şıkkını, "bir masal meyvesi gibi" edatı öbeği A şıkkını, "mehtabı kırık dal uçları" B şıkkını vermektedir.

Cevap: D

64. Uygur edebiyatı, Budist ve Manihaist Uygur edebiyatı diye ikiye ayrılır.

Buna göre,

I. Huastuanift

II. Kuanşi im Pusar

III. İki Yıltız Nom

IV. Yitiken Sudur

gibi ürünlerden hangileri Manihaist edebiyat çevresinde oluşmuştur?

A) I ve II B) Yalnız II C) II ve III

D) III ve IV E) I ve III

Çözüm

- Huastuanift: Manihaist edebiyat
- Kuanşi im Pusar: Budist edebiyat
- İki Yıltız Nom: Manihaist edebiyat
- Yitiken Sudur: Budist edebiyat

Cevap: E

65. **Türkçe ile Sümerce arasında akrabalık olduğunu söyleyen bilim adamı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Osman Nedim Tuna

B) Talat Tekin

C) Ahmet Ceferoğlu

D) Şinasi Tekin

E) Wilhelm Radloff

Çözüm

Türkçe ile **Sümerce** arasında akrabalık olduğunu söyleyen bilim adamı **Osman Nedim Tuna**'dır.

Cevap: A

İBRAHİM KILIÇ

66. Aşağıda verilenlerden hangisi karışık dilli eserlerin özelliklerinden biri değildir?

A) Kelime başında, tıpkı Orta Asya'daki lehçeler gibi "m" ünsüzlü örnekler de vardır.

B) Bol fiilinin bol ~ ol şeklinde kullanımı görülür.

C) Ek başındaki ve kelime içindeki doğu sahasında korunan "g" sesi düşmüştür.

D) İlgi hal ekinin "+in /+in" biçimlerinin yanında ünsüzlerden sonra "+nın / +nin" şekilleri de görülmüştür.

E) Ayrılma hal eki olarak "+dan / +den" ekinin yanında "+dın / +din" ekleri de kullanılmıştır.

Çözüm

Verilenler incelendiğinde A, B, D ve E şıklarındaki bilgiler karışık dilli eserlerin temel özellikleri arasında yer alır. Ancak C şıkkında verilen ek başındaki ve kelime içindeki doğu sahasında korunan "g" sesi düşmüştür, ifadesi yanlıştır. Bizzat korunmuştur.

Cevap: C

67. Karahanlı Türkçesiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

A) Kelime ortasındaki ve sonundaki "b" sesleri çift dudak "w" sesine dönüşür.

B) Kelime ortasındaki ve sonundaki "d" sesi korunmuştur.

C) Nazal (palatal) n sesi bu dönem eserlerinde de korunur.

D) Eski Türkçedeki ny sesi Karahanlıcada y sesine dönüşmüştür.

E) Dudak benzeşmesi, yumuşama, tonlulaşma olayı oldukça yaygındır.

Çözüm

A, B, C ve D seçeneklerinde verilen bilgiler Karahanlı Türkçesinin ses özellikleri arasındadır. Ancak E şıkkında verilen bilgi Karahanlı Türkçesi için söylenemez.

Cevap: E

68.

- Türkiye Türkçesindeki bütün ş'ler, s şeklindedir.
- Kelime başındaki bütün y'ler, j' biçimindedir.
- Kelime başındaki bütün d'ler, t şeklindedir.

Yukarıda bazı ses özellikleri verilen çağdaş Türk lehçesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kırgızca

B) Türkmence

C) Halaççа

D) Yakutça

E) Kazakça

Çözüm

Verilen özellikler Kazak Türkçesine aittir.

- Türkiye Türkçesindeki bütün ş'ler, s şeklindedir.
- Kelime başındaki bütün y'ler, j' biçimindedir.
- Kelime başındaki bütün d'ler, t şeklindedir.

Cevap: E

İBRAHİM KILIÇ

69. Yine tenhâ elime girdi hele cânânım
Bûs edince lebini ağzıma geldi cânım

Bu beyitte aşağıda verilenlerden hangisi yoktur?

A) İyelik zamiri B) Gerundium eki
C) Ünlü düşmesi D) Tekrar zarfı
E) Ekvatif eki

70. Uygur metinlerinde körünçlük "üzerinde gösteri yapılan yüksek yer, sahne", körünççi "seyirci", körünçlemek "seyretmek" gibi kelimelerin geçmesi Uygurlarda tiyatro sanatının varlığını ortaya koymaktadır.

Buna göre,

I. Maytrisimit
II. Kşanti Kılguluk Nom Bitig
III. Edgü Ögli Tigin ile Ayıg Ögli Tigin
IV. Kuanşi im Pusar

gibi eserlerden hangileri sahnelenmek için yazılmıştır?

A) I ve II B) Yalnız II C) II ve III
D) III ve IV E) I ve III

71. Türk lehçeleri üzerinde tasnif çalışması yapanlardan biri de Talat Tekin olmuştur.

Talat Tekin'in tasnifinde ataq **grubunda yer alan Türk lehçesi, aşağıda verilenlerden hangisidir?**

A) Yakut Türkçesi
B) Çuvaş Türkçesi
C) Tuva Türkçesi
D) Hakas Türkçesi
E) Kırgız Türkçesi

Çözüm

Verilen beyit incelendiğinde" edince" sözü zarffiili (geundium eki), cananım sözcüğü iyelik zamirini, yine sözü tekrar zarfını, ağzıma sözü ünlü düşmesini verirken beyitte ekvatif ekinin olmadığı görülür.

Cevap: E

Çözüm

Uygurlardan kalan eserler içerisinde sahnelenmek için yazılan iki **tiyatro** eseri bulunur:

- Maytrismit
- Edgü Ögli Tigin ile Ayıg Ögli Tigin

Cevap: E

Reşit Rahmeti Arat'tan sonra önemli bir tasnif de **Talat Tekin** tarafından yapılmıştır.
Tekin'in tasnifinde yer alan lehçe gurupları:

a) **r-l grubu**: Çuvaşça
b) **hadaq grubu**: Halaççа
c) **ataq grubu**: Yakutça
d) **adaq grubu**: Tuvaca (Karagas diyalekti ile birlikte)
e) **azaq grubu**: Hakasça, Orta Çulım, Mrass, Taştıp, Matur ve Yukarı Tom diyalektleri; Sarı Uygurca
f) **taglıg grubu**: Kuzey Altay diyalektleri (Tuba, Kumandu, Çalkandu, Aşağı Çulım, Kondon, Aşağı Tom
g) **tulu grubu**: Altayca (Güney diyalektleri: Asıl Altay, Telengit, Teleüt)
h) **tolu grubu**: Kırgızca
i) **taglıq grubu**: Özbekçe, Yeni Uygurca
j) **tawlı grubu**: Tatarca, Başkurtça, Kazakça, (Karakalpakça ile birlikte) Nogayca, Kumukça, Karaçayca-Balkarca, Baraba Tatarcası, Kırım Tatarcası
k) **taglı grubu**: Salarca
l) **dağlı grubu**: Türkmence, Horasani, Özbekçenin Harezm-Oğuz diyalektleri, Azeri (Kaşgay-Aynallu, Kerkük, Erbil diyalektleri ile birlikte), Türkçe (Gagauz ile birlikte) **Cevap**: A

İBRAHİM KILIÇ

72. Sekiz bilgi, Sekiz tomar anlamlarına gelmektedir. Eserde beş duyu organı ve bazı manevi bilgiler anlatılmıştır.

Aşağıda verilenlerden hangisi Sekiz Yükmek adlı eserde bulunan bölümlerden biri değildir?

A) Köz bilig B) Kulgak bilig C) Etüz bilig

D) Könül bilig E) Boyun bilig

Çözüm

Sekiz Yükmek'in bölümleri şunlardır:

1. Köz bilig (görme)
2. Kulgak bilig (duyma)
3. Til bilig (tatma)
4. Burun bilig (koklama)
5. Etüz bilig (< et + öz bilig "dokunma")
6. Könül bilig (gönül)
7. Adra-tigre bilig (akıl-ayırma bilgisi)
8. Anılık bilig (hazine bilgisi - dini kitaplardan bahseder)

Dolayısıyla E seçeneğinde verilen boyun bilig diye bir bölümü bulunmaz. **Cevap**: E

73. Yüzün nezâresi de mahv u mest idi yani
I
Ki gül çağıda zamanı ayılmadı könlüm
II
Zamane gülbünide gönce dekdür il könlü
III
Olarga şükr ile bârı katılmadı könlüm
IV

Yukarıdaki cümlede geçen altı çizili sözcüklerden hangisi Çağatay Türkçesinin karakteristik özelliklerini yansıtmaktadır?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III

D) III ve IV E) I ve IV

Çözüm

Verilenler incelendiğinde C şıkkında verilen " çağıda ve gülbinide" ifadeleri Çağatay Türkçesinin karakteristik özelliklerini yansıtmaktadır. Çünkü Çağataycanın en önemli özelliklerinden biri de zamir n"sinin kullanılmamasıdır. Bu durum verilen örneklerde görülmektedir. **Cevap**: C

74. Kaşları yasın kulaga tegüre tartar közi
Ekki yaynı mest-i lâya kıl ne âsân tartadur

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüğün bildirdiği kip eki aşağıdakilerden hangisidir?

A) şart
B) gelecek zaman
C) emir
D) geniş zaman
E) şimdiki zaman

Çözüm

Metinde geçen "tartadur" sözcüğündeki kip eki, şimdiki zaman kipidir. Çağataycada şimdiki zaman kipi " adur, ydur, a / y " ekleri ile sağlanmıştır. Dolayısıyla doğru seçenek de E şıkkıdır.

Cevap: E

İBRAHİM KILIÇ

75. Tasnifinde Çuvaşça, Yakutça ve Türkçenin yanına dördüncü uzak lehçe olarak Halaççayı da koyan dil bilimci **---** olmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki bilim adamlarından hangisi getirilmelidir?

A) Ahmet Ceferoğlu
B) Şinasi Tekin
C) Wilhelm Radloff
D) Osman Nedim Tuna
E) Talat Tekin

Çözüm

Tasnifinde Çuvaşça, Yakutça ve Türkçenin yanına dördüncü uzak lehçe olarak Halaççayı da koyan dilbilimci **Talat Tekin**'dir.

Cevap: E

76. **Uygur Türkçesinin ses özellikleri ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?**

A) Göktürkçedeki ny sesi, Uygur metinlerinde n'ye, ve y'ye dönüşmüştür.
B) Uygurcada k ve t ünsüzleri kelime başında fazla kullanılmıştır.
C) Göktürkçedeki söz içi ve söz sonu b sesleri, Uygurcada w sesine dönüşmüştür.
D) Uygurcada kelime ortasında ve sonunda d sesi y sesine dönüşmüştür.
E) Uygur Türkçesinde kelime başında b sesi korunmuştur

Çözüm

A, B, C ve E seçeneklerindeki bilgiler Uygurca için doğrudur. Ancak D şıkkındaki ifade yanlıştır. Çünkü Uygurcada kelime ortasında ve sonunda d sesi korunmuştur. Yani y sesine dönüşmemiştir.

Cevap: D

77. --- Türkçesinde n - g nöbetleşmesi vardır. Bu ses değişmesi sadece 2.kişi iyelik ekleri ile kişi eklerinde görülür. Buna öltün ~ öltüg, bardınız ~ bardıgız kullanımları örnek olarak verilebilir. Bu kullanım sadece bu dönemde görülmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Uygur Türkçesi
B) Orhun Türkçesi
C) Çağatay Türkçesi
D) Harezm Türkçesi
E) Kıpçak Türkçesi

Çözüm

Orhun Türkçesinde kelime içinde ve sonunda bir **n ~ g** nöbetleşmesi vardır. Bu ses değişmesi sadece 2.kişi iyelik ekleri ile kişi eklerinde görülür.
Örnek: öltü**n** ~ öltü**g**, bardı**n**ız ~ bardı**g**ız

Cevap: B

İBRAHİM KILIÇ

ÖABT

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENLİĞİ

4

ÖABT 2017'DE HALK EDEBİYATINDAN ÇIKABİLECEK SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ

İBRAHİM KILIÇ

İLETİŞİM

FACEBOOK: **İBRAHİM KILIÇ EDEBİYAT ÖABT**

İBRAHİM KILIÇ

GSM: 0505 719 16 23

ÖABT	HALK EDEBİYATINDAN GELEBİLECEK SORULAR	2017

DAHA FAZLASI AŞİYAN DENEMESİ, AB-I HAYAT SORU BANKASI VE 4'LÜ RENKLİ KONU ANLATIMDA

SORULAR

78. Tekke şiirinde özellikle de Alevi - Bektaşi kültüründe yedi ulu ozan olarak anılan şairler vardır.

Buna göre aşağıda verilenlerden hangisi sözü edilen şairlerden biri değildir?

A) Yemini B) Kul Himmet C) Visali

D) Fuzuli E) Hatayi

79. Şiirlerinde haksızlığa, yolsuzluğa, her türlü kötülüğe karşı çıkmıştır. Rüşveti, adaletsizliği, cahilliği hiç çekinmeden eleştirmiş ve taşlama türünün halk edebiyatındaki en büyük ustalarından biri olmuştur. Divan şiirinde Nefi'nin Tanzimat şiirinde Namık Kemal'in yeri neyse halk şiirinde de onun yeri orası olmuştur.

Bu parçada sözü edilen saz şairi aşağıda verilenlerden hangisidir?

A) Seyrani B) Ruhsati C) Dertli

D) Gevheri E) Huzuri

80. Halk şairleri şiirlerinde aşk, tabiat, kahramanlık, ölüm, zamandan şikâyet, din, tasavvuf vb. konuları işlemişlerdir.

Aşağıdaki şairlerden hangisi şiirlerinde dini-tasavvufi konulara yer vermemiştir?

A) Âşık Ömer

B) Erzurumlu Emrah

C) Dertli

D) Ercişli Emrah

E) Yunus Emre

CEVAPLAR

Çözüm

Yedi Ulu Ozan olarak bilinen şairler şunlardır:

- Kul Nesîmî, Yemini, Fuzuli, Şah İsmail Hatayi Pir Sultan Abdal, Kul Himmet, Virani

Cevap: C

Çözüm

Parçada sözü edilen saz şairi, Seyrani'dir.

Cevap: A

Çözüm

A, B, C ve E seçeneklerinde verilenlerin dini ve tasavvufi şiir örnekleri varken Ercişli Emrah'ın dini şiirleri bulunmaz.

Cevap: D

İBRAHİM KILIÇ

81. Âşıklık kolları ve kol geleneği usta - çırak ilişkisi sonucu 19.yüzyılda ortaya çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi âşık kollarının oluşum şartlarından biri değildir?

A) Usta aşığın kendine ait ezgileri
B) Usta aşığın karşılaşmaları
C) Aşığın dil ve üslubu
D) Aşığın başından geçen olaylar
E) Usta aşığın tasnif ettiği destanlar

Çözüm

Âşık Kollarının Oluşum Şartları

- Odak hüviyetindeki usta âşığın dil ve üslubu
- Şiirlerinde işlediği konular
- Usta âşığın başında geçen ve hafızalardan silinmeyecek izler bırakan çeşitli olaylar
- Usta âşığın karşılaşmaları
- Usta âşığın tasnif ettiği hikâyeler
- Usta âşığın kendisine ait ezgiler
- Usta âşığa ait ayaklar

Cevap: E

82. 14.yüzyılda yaşamış Alevi-Bektaşi şairidir. Kayıtlarda Mısır'a şeyh olarak gittiği, orda bir tekke kurarak Bektaşi tarikatını yaymaya çalıştığı sırada öldüğü ve tekkenin mağarasına gömüldüğü bildirilir. Şiirlerinde tanrı, insan ve doğa sevgisi gibi temaları ele almıştır. Şiirlerinde hicivli, mizahlı bir övgü içerisinde ham sofularla, insanlık kusurlarıyla alay etmiştir.

Bu parçada sözü edilen tekke şairi, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kaygusuz Abdal
B) Eşrefoğlu Rumi
C) Dede Ömer Ruşeni
D) Hacı Bektaşi Veli
E) Pir Sultan Abdal

Çözüm

Parçada sözü edilen tekke şairi, Kaygusuz Abdal'dır. Asıl adı **Alâaddin Gaybi** olan şair, Alanya Beyi'nin oğludur. Bektaşi şeyhi **Abdal Musa**'nın dergâhında **40 yıl** hizmet vermiş daha sonra bir Bektaşi ulusu olarak **Kaygusuz Sultan** diye tanınmıştır. **Gaybi**, **Sarayi**, **Kaygusuz Sultan** gibi adlar ile anılan sanatçı, Yunus Emre'nin yolundan gitmiştir. Şiirlerinde tanrı, insan ve doğa sevgisi gibi temaları ele almıştır.

Cevap: A

İBRAHİM KILIÇ

83. Cem' olmuş dervişleri
Pirim Abdülkâdir'in
Yoluna sâdıkların
Pirim Abdülkâdir'in

Elim verdim eline
Kurban oldum diline
Canlar feda yoluna
Pirim Abdülkâdir'in

İçerik özellikleri göz önüne alındığında yukarıda verilen şiir dinî-tasavvufi halk edebiyatı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

A) Medhiye
B) Oruçname
C) Düvazdeh
D) İlahi
E) Hikmet

Çözüm

Verilen şiir örneği bir methiyedir. Tekke şairlerinin mürşitlerini övmek için söyledikleri şiirlere methiye adı verilir.

Cevap: A

84. Rüyada içildikten sonra aşığa şiir söyleme yetisi ve âşıklık yeteneği kapandıran bir içki olan bade; er dolusu ve pir dolusu diye ikiye ayrılır. Türk halk edebiyatında pek çok âşık rüyasında bir pir elinden bade içtiğini dile getirmektedir.

Aşağıdaki şairlerden hangisi badeli âşıklardan <u>biri değildir?</u>

A) Âşık Nihani
B) Posoflu Müdami
C) Âşık Gevheri
D) Şeref Taşlıova
E) Âşık Feymani

Çözüm

A, B,D ve E seçeneklerindeki âşıklar badeli âşık iken Âşık Gevheri Kırım doğumlu medrese mezunu bir âşık olup herhangi bir bade içmemiştir.

Cevap: C

İBRAHİM KILIÇ

85. Bir gün başımdan kavak yelleri esti... Nasip kısmet deyip düştüm yola. Az gittim, uz gittim, inişlerde ter dökerek, yokuşlarda tırnak sökerek dere tepe düz gittim, üç köy çıktı uğruma. İkisi viran meran, birinin de aslı var astarı yok...

Bu parça masalın hangi bölümünden alınmış olabilir?

A) Geçiş formeli
B) Fasıl
C) Başlangıç formeli
D) Bitiş formeli
E) Olay formeli

Çözüm

Metin masalın başlangıç yani giriş bölümünde söylenen bir tekerlemeden alınmıştır.

Cevap: C

86. Dilber sana ben gözleri mestan dimedim mi
Fettan dimedim mi
Efgan ederek bende bu giryan demedim mi
Nâlân demedim mi

Meftun olalı sen mehitâbâna gönülden
Ah ne gelir elden
Kaddimi hilal eyledi devran demedim mi
Hicran demedim mi

Bu parçanın nazım şekli veya nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ayaklı kalenderi
B) Satranç
C) Yedekli Divani
D) Kalenderi
E) Ayaklı Semai

Çözüm

Bu nazım şekli ile yazılan kalenderilerin mefûlü mefâîlü mefâîlü feûlün kalıbı ile oluşturulan uzun mısralara mefulü feûlün kalıplı kısa mısralar eklenir ki bu kısa mısralara ziyade, ayak veya yedek denir. Bu halde oluşturulan kalenderîler de Ayaklı Kalenderî veya Yedekli Kalenderî adını alır.

Cevap: A

İBRAHİM KILIÇ

87. Antalya'nın Elmalı kazasında yaşamıştır ve birçok alperen yetiştirmiştir. Kurduğu tekke, Bektaşîliğin dört dergâhından biri sayılmaktadır. Şiirlerini Nasihatname adlı küçük bir kitapta toplamıştır. Kitaptaki şiirlerin kendisine ait olup olmadığı tartışmalı bir konudur. Ancak sayıları az olmakla birlikte Alevî-Bektaşî edebiyatında önemli örnekler olarak yer alır.

Bu parçada sözü edilen tekke şairi, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Aziz Mahmut Hüdai
B) Ümmi Sinan
C) Abdal Musa
D) Kaygusuz Abdal
E) Balım Sultan

Çözüm

Parçada sözü edilen tekke şairi, **Abdal Musa**'dır. 13.yüzyılın sonu ile 14. yüzyılın başlarında yaşayan Abdal Musa **Antalya**'nın **Elmalı** kazasında yaşamıştır ve birçok alperen yetiştirmiştir. Abdal Musa'nın gerçek şahsiyetiyle ilgili bilgiler tarihî değildir. Bunlar menkıbe ve kişisel yorumlara dayandığı için rivayet olmaktan ileri gitmemiştir.

Cevap: C

88. **Aşağıdakilerden hangisi Nasrettin Hoca'ya ve fıkralarına yer veren belgelerden <u>biri değildir?</u>**

A) Ebu'l- Hayr-ı Rûmî – · ▶ Saltuk-name
B) Güvâhî – – ▶ Pend-name
C) Basîrî – · ▶ Letaif
D) Lâmiî Çelebi – · ▶ Mecmâü'l-Letaif
E) Hatiboğlu – · ▶ Bahrü'l- Hakayık

Çözüm

Verilen eserlerden Hatiboğlu'nun Bahrü'l- Hakayık adlı eseri, Nasrettin Hoca'ya ve fıkralarına yer veren belgelerden biri değildir.

Cevap: E

89. Homer Meselesi olarak da bilinir. 20. yüzyılda ortaya çıkmıştır. Milmen Parry ve Albert Bateslord tarafından, İlyada ve Odessa eserlerinin nasıl ortaya çıktığı sorusu ile geliştirilmiştir. Homer'in bu destanları öğrenmesi ve sonrasında yazıya geçirmesine vurgu yapılır. Destanların günümüze nasıl geldiği böylece açıklanır.

Bu parçada sözü edilen halk bilimi kuramı aşağıdakilerden hangisidir?

A) İşlevsel Halkbilimi Kuramı
B) Uygulamalı Halkbilimi Kuramı
C) Gelişme Kuramı
D) Performans Kuramı
E) Sözlü Kompozisyon

Çözüm

Parçada sözü edilen sözlü kompozisyon teorisidir. 20. yüzyılda ortaya çıkmıştır. Homer Meselesi olarak da bilinir. Milmen Parry ve Albert Bateslord tarafından, İlyada ve Odessa eserlerinin nasıl ortaya çıktığı sorusu ile geliştirilmiştir. Homer'in bu destanları öğrenmesi ve sonrasında yazıya geçirmesine vurgu yapılır. Destanların günümüze nasıl geldiği böylece açıklanır.

Cevap: E

İBRAHİM KILIÇ

90. --- oyun esnasında tef çalan yardımcıdır. --- Karagöz oyunun icrası sırasında şarkı ve türküleri okuyan kişiye verilen addır. -- Karagöz oynatıcısının çırağıdır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırası ile aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) dayrezen, yardak, sandıkar
B) yardak, nareke, dayrezen
C) nareke, yardak, hamal
D) hamal, dayrezen, sandıkar
E) sandıkar, dayrezen, yardak

Çözüm

Sandıkâr: Karagöz oynatıcısının çırağıdır. Perdenin hazırlanması, fasılda oynatılacak olan tasvirlerin seçilip sıralanması gibi görevler çırağındır.
Dayrezen: Oyun esnasında tef çalan yardımcıdır.
Yardak: Karagöz oyunun icrası sırasında şarkı ve türküleri okuyan kişiye verilen addır.
Nareke: Kamıştan yapıla ve üflendiğinde arı vızıltısı gibi ses çıkaran düdüktür. Bu düdüğün çalınmasıyla oyunun başlayacağı haber verilir.

Cevap: A

91. Çıkalım meydan yerine
Erelim Ali sırrına
Can ü başı Hak yoluna
Koyamazsın demedim mi

Yukarıda verilen şiirin türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) deme B) ilahi C) nutuk
D) şathiye E) hikmet

Çözüm

Verilen şiir parçası bir şathiye örneğidir. Şathiyelerde Allah ile konuşurcasına bir üslup kullanılır.

Cevap: D

92. Bazı divan edebiyatı ürünlerinin halk edebiyatı için kaynak olduğu görülür.

Buna göre,

I. divanlar
II. münşeat
III. mesneviler
IV. sur-nameler

Yukarıdaki numaralandırılmış divan edebiyatı ürünlerinden hangileri, halk edebiyatı hakkında bilgiler içeren yazılı kaynaklardan biridir?

A) I ve II B) Yalnız II C) II ve IV
D) II ve III E) I, III ve IV

Çözüm

Verilen seçenekler incelendiğinde hepsinin yani divanların, mesnevilerin ve surnamelerin halk edebiyatı açısından birer yazılı kaynak oldukları görülür.

Cevap: E

İBRAHİM KILIÇ

93. Türk edebiyatında birçok kaynakta ağıt ve ağıt yakma geleneği ile ilgili olarak detaylı bilgilere ulaşılmıştır.

Söz gelimi,

I. Kitab-ı Dede Korkut
II. Garip - name
III. Orhun Yazıtları
IV. Divan - ı Lügat'it - Türk

adlı eserlerden hangilerinde ağıt ve ağıt yakma geleneği ile ilgili olarak bilgilere rastlanır?

A) I ve II
B) Yalnız II
C) II ve III
D) II, III ve IV
E) I, III ve IV

Çözüm

Garipname'de ağıt ve ağıt yakma ile ilgili bilgilere rastlanmamıştır. O nedenle cevap I, III ve IV' tür.

Cevap: E

94. Bazı Türk destan ve hikâyelerinde tayy-i zaman ve tayy-i mekân motifleri görülmüştür.

Söz gelimi,

I. Tahir ile Zühre
II. Arzu ile Kamber
III. Emrah ile Selvihan
IV. Bamsı Beyrek

gibi hikayelerden hangisinde tayy-i zaman ve tayy-i mekan motifi görülmüştür?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) Yalnız III E) I ve IV

Çözüm

Tayy-i zaman, zamanın daralması; tayy-i mekân, mekânın dürülmesi veya kısalmasıdır. Uzun bir yolu kısa bir zamanda geçmek ve kat etmeye denir. Bu motif; **Tahir ile Zühre**, **Arzu ile Kamber** adlı halk hikâyelerinde görülmektedir.

Cevap: A

İBRAHİM KILIÇ

95. Atamız Âdem'den beri yaşarız hûb cân gibi
Hak bize vermiş mürüvvet gezmeli insân gibi
Sığlayıp çıkma havaya adeta tufan gibi
Saldırıp mazluma pençe gire bir doğan gibi
Gahi demde hışma gelip adeta devrân gibi
Kaftan Kafa hükmedersin mühr-i Süleymân gibi
Olmayız dünya harisi âhırı yalan gibi
İki hain güler yüze siyasi düşman gibi
Salma zuban kalbimize hem siyah yılan gibi
Öyle bir fikir taşır ki yutmağa evrân gibi

Yukarıda verilen ve tek bentten oluşan şiirin türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) salavatlama
B) şeki
C) müracaa
D) ellif - name
E) nasihat - name

Çözüm

Sicillemeler, bugüne kadar şeki ismiyle incelemeye alınmışlardır. Şeki, Kuzey Azerbaycan'da bir yer ismidir. Söz konusu şiir bu yöreden etrafa yayıldığı için bu adı aldığı söylenir. Sicillemeler 7 ile 16 hece ile aynı kafiye ile en az 10 dizeden oluşan bent veya bentlerle söylenen; nasihat, millîlik, mistik ve belli bir inanç konularında söylenmesi gerekenlerin sayılıp döküldüğü şiirlerdir.

Cevap: B

96. Koşmalar yapılarına göre düz, yedekli, musammat, ayaklı, cinaslı, zincirleme ve zincirbent koşma gibi türlere ayrılır.

Uyanmışım hâb-ı nazdan havf ilen
Kırklar dolusu verdi tabla raf ilen
Dolu tabla raf ilen
Divan durdum saf ilen
Öğüt almam laf ilen
Erenler taraf ilen
Yedi deryaları kûh-i Kaf ilen
Gavvazam kaynağa dalsam el kınar

Yukarıda verilen koşma çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?

A) adi koşma
B) yedekli koşma
C) musammat koşma
D) ayaklı koşma
E) zincirleme koşma

Çözüm

Yedekli Koşma: Doğu Anadolu âşıkları arasında bilinmekle birlikte Azerbaycan âşıklık geleneğinde daha yaygın olan bu koşma çeşidi, iki farklı şekilde kullanılır. Birinci şekli koşmanın dörtlüklerinin ikinci ve üçüncü mısralarının arasına bir maninin (bayatı) yerleştirilmesi veya kafiye örgüsü maniye uymayan yedi heceli dörtlük veya beşliklerin konulmasıyla oluşturulur. Bu tür koşmaya yedekli koşma denilir.

Cevap: B

İBRAHİM KILIÇ

97. 18.yüzyılda Türkmenistan'da yaşamıştır. Devlet Mehmed Azadi'nin oğludur. Türkmen sahasında ün kazanan şair, şiirlerini halkın dili ile yazmış ve bu sahada Ahmet Yesevi'nin temsilcisi olmuştur. Dinî kaynakları örnek alarak yazdığı şiirlerinde Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş-ı Veli ve Mevlana'dan etkilenmiştir.

Bu parçada sözü edilen tekke şairi, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kazak Abdal B) Mahdumkulu

C) Balım Sultan D) Kul Şükrü

E) Gaybi Sunullah

Çözüm

Verilen açıklamada sözü edilen tekke şairi, Mahdumkulu'dur. Mahdumkulu, 18.yüzyılda Türkmenistan'da yaşamıştır. Devlet Mehmed Azadi'nin oğludur. Nizâmî, Sâdi, Fuzûli, Nevâyi gibi Türkçe ve Farsçanın klasiklerini tanımıştır. **Cevap**: B

98. Şair-nameler âşıklarla ilgili araştırmalarda önemli bir kaynak olup farklı yöntemlerle yazılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi şair - name yazarken kullanılan yöntemlerden <u>biri değildir?</u>

A) Elif - name düzeninde yazılan şair - name
B) Âşık kolunu konu alarak yazılan şair - name
C) Mevlevi şairleri konu alarak yazılan şair - name
D) Bektaşi inancı ile yazılmış olan şair - name
E) Arap alfabesindeki harf sırasına göre şair-name

Çözüm

C şıkkındaki ifadeye göre yazılmış şair - nameler yoktur. **Cevap**: C

99. Asıl adı Hüseyin'dir. Badeli âşıklarımızdandır. Rüyasında karşılaştığı Gülperi'yi bulabilmek için Kafkasya, İran, Kırım *ve* Afganistan'ı gezip dolaşmıştır. Şiirlerinde gurbet, hasret, aşk, kendinden ve devrinden şikâyet, öğüt ve ahlak gibi temaları işlemiştir.

Bu parçada sözü edilen saz şairi aşağıda verilenlerden hangisidir?

A) Narmanlı Sümmani
B) Posoflu Müdami
C) Bayburtlu Celali
D) Ercişli Emrah
E) Murat Çobanoğlu

Çözüm

Parçada sözü edilen saz şairi, Narmanlı Sümmani'dir Sümmânî 1860 yılında **Erzurum** ilinin **Narman** ilçesinin **Samikale** köyünde doğmuştur. **Badeli** âşıklarımızdandır. Rüyasında karşılaştığı **Gülperi**'yi bulabilmek için Kafkasya, İran, Kırım *ve* Afganistan'ı gezip dolaşmıştır. Şiirlerinde din ve tasavvuf, aşk, varlık - yokluk gibi konuları işleyen Sümmâni, ümmi olmasına rağmen hem **hece** hem de **aruzu** kullanmıştır. **Cevap**: A

İBRAHİM KILIÇ

100. Bektaşîlerce Hacı Bektaş-ı Veli'den sonra ikinci pir (pir-i sâni) olarak kabul edilir. Bektaşiliğin bir tarikat haline gelmesinde rolü büyüktür. Bektaşiliğin kesin kurallarını, törenlerini düzenleyerek tarikatın da ikinci kurucusu olma unvanını kazanmıştır.

Bu parçada sözü edilen tekke şairi, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kazak Abdal B) Virani

C) Balım Sultan D) Güvenç Abdal

E) Kul Nesimi

Çözüm

Bektaşilik tarikatını sistemleştiren ve Bektaşilik tarikatının ikinci kurucusu olarak kabul edilen mutasavvıf, **Balım Sultan**'dır. **Cevap**: C

101. Türk halk edebiyatı araştırmalarının öncüsüdür. Masal, halk hikâyesi, çocuk oyunları, türkü, tiyatro, fıkra türlerinde önemli çalışmalar yapmıştır. 1941 yılında yayınladığı Halk Hikâyeleri ve Halk Hikâyeciliği adlı çalışmasıyla halk edebiyatına önemli katkı yapmıştır.

Bu parçada sözü edilen edebiyat araştırmacısı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Umay Günay

B) Ali Berat Alptekin

C) Pertev Naili Boratav

D) İlhan Başgöz

E) Saim Sakaoğlu

Çözüm

Parçada sözü edilen halk edebiyatı araştırmacısı Pertev Naili Boratav'dır. **Cevap**: C

İBRAHİM KILIÇ

102. İskandinav ülkelerindeki halk edebiyatı faaliyetlerini incelemede ortaya çıkmıştır. Sözlü anlatıların, özellikle de masalların, nerede ve ne zaman oluştuğu üzerinde durulur. Benzer metinler incelenerek bir anlatının ilk şeklini bulmak hedeflenir. Herder ve Krohn'un öncülüğünde gelişmiştir. Yaratıcı ve yaratım ortamından soyutlanarak incelemesi nedeniyle eleştirilmiştir. Axel Olrik'in Epik Yasaları bu kuram içerisindedir.

Bu parçada sözü edilen halk bilimi kuramı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Psiko-analitik Kuram
B) Tarihi Coğrafi Fin Kuramı
C) Gelişme Kuramı
D) Yayılma Kuramı
E) Performans Kuramı

Çözüm

Parçada sözü edilen kuram, **Tarihi Coğrafi Fin Kuramı**'dır. Finlandiya, İsveç, Norveç gibi İskandinav ülkelerinde ortaya çıkan halk edebiyatı faaliyetlerini incelemede kullanılmıştır. Sözlü anlatıların, özellikle de masalların nerede ve ne zaman oluştuğu üzerinde durulur. Benzer metinler incelenerek bir anlatının ilk şeklini bulmak hedeflenir. Herder ve Krohn'un öncülüğünde gelişmiştir. Yaratıcı ve yaratım ortamından soyutlanarak incelemesi nedeniyle eleştirilmiştir. Axel Olrik' in Epik Yasaları bu kuram içerisindedir. Buna göre halk anlatıları temel yapılara sahiptir.

Cevap: B

103. **Karagöz oyunu ile ilgili aşağıda verilen yargılardan hangisi <u>yanlıştır?</u>**

A) Oyunda her meslek grubundan kişiler şivesiyle konuşur.
B) Karagöz oyunu tek kişinin icra ettiği gösteridir
C) Doğaçlama oynanan oyunda güldürü öğesi yanlış anlamalara dayanır.
D) Karagöz'ü oynatan kişiye hayali veya usta denir
E) Karagöz oyunu konularını hayali olaylardan alır.

Çözüm

Verilenlerden A, B, C ve D seçeneğindeki bilgiler doğru iken E şıkkındaki bilgi yanlıştır. Çünkü Karagöz oyunları konularını gerçek hayattan alır.

Cevap: E

104. Kadirî tarikatına mensup olan şair, musikide büyük bir ustalık göstermiştir ve ud çalarak ün kazanmıştır. Sanatçının dini ve tasavvufi ağırlıklı aruz vezniyle yazılmış bir Divan'ı vardır. Hacı Bayram Veli'nin kabir ziyaretinde söylediği bir şiirde Ankara'nın ileride başkent olacağını söylemiştir.

Bu parçada sözü edilen tekke şairi, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bitlisli Müştak Baba
B) Erzurumlu İbrahim Hakkı
C) Yozgatlı Hüzni
D) Bursalı İsmail Hakkı
E) Eşrefoğlu Rumi

Çözüm

Parçada sözü edilen tekke şairi, Bitlisli Müştak Baba'dır.

- İstanbul'un Fatih Sultan Mehmet tarafından fethedileceğini II. Murat'a müjdeleyen **Hacı Bayram Veli**'dir.
- Ankara'nın ileride başkent olacağını söyleyen ise **Bitlisli Müştak Baba**'dır.

Cevap: A

İBRAHİM KILIÇ

105. Romanya Türklerindendir. 17. yüzyılda yaşadığı sanılmaktadır. Elde bulunan birkaç şiiri dışında kim olduğu, ne zaman yaşadığı kesin olarak bilinmemektedir. Şiirlerinde Hz. Ali sevgisini, Ali'de Tanrı'nın dile geldiğini, görünüş alanına çıktığını inançla anlatır. Sanatçının dili yalın ve içtendir.

Bu parçada sözü edilen tekke şairi, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kazak Abdal B) Pir Sultan Abdal

C) Balım Sultan D) Güvenç Abdal

E) Kul Nesimi

Çözüm

Verilen açıklamada sözü edilen halk şairi Kazak Abdal'dır.

Cevap: A

106. **Aşağıda verilen cümlelerden hangisinde bir bilgi yanlışlığı söz konusudur?**

A) Türk halk şiirinde dili en ağır olan saz şairi, 17. yüzyıl âşıklarından Âşık Ömer'dir.

B) Atasözlerini destan biçiminde ve dörtlükler halinde kaleme alan ilk halk şairi, Âşık Levni olmuştur.

C) Halk şiirinde en büyük sicilleme ustası olarak 19.yüzyıl aşığı, Ruhsati bilinir.

D) Âşık edebiyatında en büyük muamma ustası 19.yüzyıl şairlerinden Çıldırlı Âşık Şenlik'tir.

E) Saz şairleri içerisinde taşlama türünün en büyük ismi Seyrani'dir.

Çözüm

Verilen bilgiye bakıldığında A, B, D ve E seçeneklerindeki bilgiler doğru iken C şıkkındaki bilgi yanlıştır. Çünkü halk şiirinde en büyük sicilleme ustası Ruhsati değil, Çıldırlı Âşık Şenlik'tir

Cevap: C

İBRAHİM KILIÇ

107. Asitane-i âliyede Lüleci Ahmet isminde bir kimesne var idi. Bu âdem her ne kadar zengin değil ise de, fakir de değil, ancak kendi halinde zevki, cümbüşü bilir bir zat idi. Hanesi ittisalinde (bitişiğinde) dükkânı olarak bir nev'i eğlence güya lüle yapıp satar; amma geçinmesi dükkânda lüle satmaktan değil ise de, ancak kendisini arayanlar dükkânda bulsun deyi resmen oturur idi. Kimlerden aranır? Vüzera, rical, kibar konaklarından, zira kendisini sevdirmiş, âlâ münasebetle sohbetlerle, arada hoşça tebessüm, bir de tuhaf mazmun fıkralarla eğlendirir ve kendisi dahi eğlenip vakit geçirir idi.

Yukarıda verilen parça, meddah **geleneğinin hangi bölümünden alınmış olabilir?**

A) Senaryo B) Fasıl C) Döşeme

D) Açıklama E) Başlangıç

Çözüm

Metin meddah hikâyesinin açıklama bölümünden alınmıştır.

Açıklama Bölümü

- Hikâyenin geçtiği bölüm olup ve kişiler tanıtılır, hakla-rında bilgi verilir. Bazen padişaha övgüde bulunulur. Bu bölüm serimdir; halk hikâyelerindeki döşemeye benzer.
- Burada, hikâye kahramanının öncesi, anası, babası, toplumsal ve ekonomik durumu açıklanır.
- Meddah bu bölümde ölçülü veya ölçüsüz sözlü kalıp ifadeler kullanarak anlatacağı hikâyenin kahraman-larının ailesi, sosyo-ekonomik durumu, mekânı, za-manı hakkında bilgiler verir.

Cevap: D

108. Âşıkların birtakım niteliklerini sıralayan şiirler vardır. Bunlar halk arasında "âşıklar serencamı, şair-name, aşıkname" gibi isimler verilir.

Aşağıda verilenlerden hangisinin şairname türünde bir şiiri <u>bulunmamaktadır?</u>

A) Âşık Feryadi

B) Âşık Noksani

C) Âşık Ömer

D) Âşık Müdami

E) Âşık Sun'i

Çözüm

Şair - name türünde örnek veren şairler

- Âşık Ömer
- Âşık Bosnavî
- Âşık Gubari
- Âşık Hızri
- Âşık Sun'i
- Âşık Feryadi
- Âşık Noksani

Cevap: D

109. Şiirlerinde aşk, sevgi, gurbet, ölüm, insanlık gibi konuları işlemenin yanında Alevi - Bektaşi inancını, toplumsal konuları da işlemiştir. Sosyal ve politik taşlamalarla toplumun aksayan yönlerini eleştirmiştir. 1989 – 1991 yılları arasında Halk Ozanları Derneği' nin başkanlığını yapmıştır ve dernek tarafından dünyanın en iyi ozanları arasında gösterilmiştir.

Bu parçada sözü edilen saz şairi aşağıda verilenlerden hangisidir?

A) Mahzuni Şerif
B) Ali İzzet Özkan
C) Posoflu Zülali
D) Neşet Ertaş
E) Âşık Efkâri

Çözüm

Parçada sözü edilen saz şairi, **Mahzuni Şerif**'tir. 1939'da Maraş'ın Afşin ilçesinin Berçenek köyünde dünyaya gelmiştir. Asıl adı Şerif Çırık'tır. Şiirlerinde aşk, sevgi, gurbet, ölüm, insanlık gibi konuları işlemenin yanında Alevi - Bektaşi inancını, toplumsal konuları da işlemiştir. **Cevap**: A

110. Âşık, hikâyesine başlamadan önce dinleyiciyi hikâye icrasına hazırlamak, ustalığını göstermek veya isteklere cevap vermek için önce fasıl bölümünde bazı manzumeler söyler.

Buna göre,

I. Divani
II. Tecnis koşma
III. Tekerleme
IV. Kalenderi
V. Muamma

gibi türlerden hangisi fasıl bölümünde okunan şiirlerden <u>biri değildir?</u>

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Fasıl bölümünde okunan şiirler

- Divani
- Tecnis koşma
- Tekerleme
- Üstat - name
- Muamma

Cevap: D

111. Hak emrini vahiy ile bildirdi
İsa'yı sağ iken göğe kaldırdı
Ol Gabil, Habil'i niçin öldürdü
İsmi ne, Gabil'in eşini söyle

Bu dörtlükler aşağıdaki âşık fasıllarından hangisine örnek oluşturur?

A) Tüketmece B) Uğurlama
C) Bağlama D) Sicilleme
E) Hoşlama

Çözüm

Verilen dörtlük bir muamma örneğidir. Doğru seçenek C şıkkıdır. Askı şeklindeki muammalar daha çok anonim bilmece karakterindedir. Soruların cevapları canlı veya cansız cisimlerdir. Bağlama grubuna giren muammalar ise iki âşığın birbirinin bilgisini ve sanattaki hünerini yoklama esasına dayanmaktadır. **Cevap**: C

İBRAHİM KILIÇ

112. İlk olarak Anadolu Selçuklu Sultanı İkinci İzzettin Keykavus'un emriyle İbn-i Ala tarafından halk arasından sözlü olarak yaşayan anlatmalardan derlenerek yazılmıştır. Bu mensur eser, kahramanı Türk menşeli olan ilk kahramanlık menkıbesidir.

Bu parçada sözü edilen destan, aşağıda verilenlerden hangisidir?

A) Danişment Gazi destanı
B) Manas destanı
C) Sarı Saltuk destanı
D) Dede Korkut destanı
E) Battal Gazi destanı

Çözüm

Parçada sözü edilen, Danişment Gazi destanıdır.

Kahramanı Türk menşeli olan ilk kahramanlık menkıbesidir. Anadolu'da Danişmentlilerin kurucusu olan Dânişment Gazi'nin adı etrafında oluşmuş bir menkıbedir.

Cevap: A

113. Horsan'ın Nîşâbûr şehrinde doğmuştur. Horasan'dan Anadolu'ya gelen dervişlerdendir. Kırşehir yakınlarında yaşamıştır, Anadolu'nun Türkleşmesinde ve Müslümanlaşmasında büyük rol oynamıştır. Türkçe nefesleriyle Anadolu halkına dini tasavvufi ve ahlaki yol göstericilik yapmıştır.

Bu parçada sözü edilen tekke şairi, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hacı Bektaşi Veli
B) Emir Sultan
C) Abdal Musa
D) Dede Ömer Ruşeni
E) İbrahim Tennuri

Çözüm

Parçada sözü edilen tekke şairi, **Hacı Bektaşi Veli**'dir. 13.yüzyılda yaşamış bir ünlü Türk mutasavvıfıdır. Horasan'dan Anadolu'ya gelen dervişlerdendir. **Bektaşilik** tarikatının kurucusudur. Kırşehir yakınlarında yaşamıştır, Anadolu'nun Türkleşmesinde ve Müslümanlaşmasında büyük rol oynamıştır. Horsan'ın **Nîşâbûr** şehrinde doğmuştur.

Cevap: A

İBRAHİM KILIÇ

İBRAHİM KILIÇ

İBRAHİM KILIÇ